Päewaleht

Tänast lehte 8 külge

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse könetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“ Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr 428-84 lehe kontor ukschoidja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7 s
Jimub 7 korda nä
TELLIMISHINNAD

1 kuu postiga 1 kroon 80 senti.	1 kuu po
2 kuud „ 3 „ 60 „	2 kuud
3 kuud „ 5 „ — „	3 kuud
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.	Üle 3 ku järgneva
Välismaale 4 kr. kuus.	Aadre

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 s ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Ko kuni Kr. 3.— poole hinnag
Kuulutuste koha valikut ei kind
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbr laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need vastav postmark on lisatud

Nr. 338 — Pühapäeval, 12. detsembril 1937 — XX

Kolme Balti riigi seisukoht tugewneb

Konwerentsil walitses lojaalsuse ja leplikkuse õhkkond. — Balti riigid jääwad eemale ideoloogilisest wõitlustest. — Liidu ja koostöö waim kolme riigi wahel on tugew

Eesti-Läti wahel ei lasta asju minna arusaamatuseni

Kolme Balti riigi wälisministrid wõisid oma konwerentsi jooksul laialiselt wahetada informatsiooni ja waateid nii selles, mis puutub aktuaalselt rahwuswahelisi seisukorda ja tema kujastusi Balti riikides, kui nende omawahelist koostööd ja mis see koostöö meile seni annud.

Nad konstateerisid, et eelmised konwerentsid on kolmel riigil poliitiliste sündmuste suhtes wõimaldanud jälgida kooskõlastatud liini, mille tulemuseks on olnud kolme Balti riigi seisukoha tugewnemine rahwuswahelisel alal.

Nad nentisid üksmeelselt, et rahutuskeskuste olemasolu mitmel pool kohustab neid jääma tähelepanelikuks mitmesuguste tendentside suhtes, mis ilmnewad rahwuswahelistes suhetes ja mis sunniwad end kindlustama oma üksmeelsuses waadata citawalt kõigile wahelesegamise tendentsidele riikide sisemistesse asjadesse, millise ettekäände all seda ka tehtaks. Ses mõttekorras kolm Balti riiki otsustasid endiselt jääda wäljaspoole ideoloogilisi wõitlusi, mis on kantud rahwuswaheliste suhete alusele, ja säilitada oma ustawuse Rahwasteliidule ning rahwuswahelise julgeolu organiseerimise põhimõtteile Rahwasteliidu alusel.

Kolme Balti riigi ministrid uurisid ka mittewahelesegamise poliitikat, millest nende maad wõtawad osa, ja tunnistasid üksmeelselt, et seda poliitikat on õigustanud tõsiasi, et tema abil on wõidud wältida pahimaid rahwuswahelisi komplikatsioone.

Omawaheliste suhete osas kolm ministrit uurisid tähelepanelikult küsimusi, mis kolme riigi wahel on tekkinud kahe konwerentsi waheajal. See uuring toimus täielikku lojaalsuse ja siirusega, ministrid olid arwamuses, et kõik need küsimused lasewad end lahendada sõbralikult ja wastastikke suhteid tugewdawalt.

Tunnistati uuesti, et liidu- ja koostööleping leiab täielikku tunnustamist ja heakskiitu kõiges kolmes riigis ja et pole mingit põhjust alahinnata sidemeid, mis kolme riigi wahel on loonud mainitud leping ja nende koostöö tulemused.

Kolm wälisministrit jõudsid üksmeelsele otsusele, et on kasulik weel lähedasem informatsioonitöö oma riikide awaliku arwamuse walgustamiseks, et tuleb säilitada ja tugewdada waimu, millega sõlmitud liidu- ja koostööleping ja mis weel ikka hingestab kolme Balti riigi walitsusi.

Laupäeval kell weerand kaks lõppes kolme Balti riigi wälisministrite konwerents ja kohe pärast seda andsid kolm ministrit seletusi konwerentsi käigust ja tulemustest kodu- ja wälismaa ajakirjanikele, kellest wiimaseid oli saabunud kohale õige rohkesti (Inglise, Prantsuse, Saksa ja Poola ajalehtede ning agentuuride esindajaid).

Lisaks ülaltoodud ametlikule kommunikeele seletas Eesti wälisminister dr. F. Akel:

„Konwerentsi tööga wõime olla täiesti rahul ja kui oleme wõinud täita oma üleande, siis küll täielikku lojaalsuse ja leplikkuse õhkkonna tõttu, millest wõisime töötada.

Nagu wõite näha ametlikust teadaandest, olime täielikus üksmeeles nii Balti riikide aktuaalseis huwisfäärides küsimusis kui selles, mis puudutab üldist rahu.

Härrad ajakirjanikud, te heidate sageli ette, et ametlikud teadaandeb ei ütle midagi, ja lisate irooniaga, et see on diplomaatia.

Mõõnan, et esimesel pilgul teie wäited näiwad põhjendatud, kuid tahaksin teha paranduse, et see on ainult diplomaatlike suhete erilisest iseloomust tingitud näilikkus. Rahwad peawad diplomaatlikest wormeleist kuulma tõtt, sest meie

demokraatlikel mail on õigustatud ainult poliitika, mille rahwas kiidab heaks.

Te teate isegi, et praegu on wäga tõsiseid ja komplitseeritud rahwuswahelisi küsimusi, ja te tunnete weel paremini probleeme, mis puudutawad lähedalt kolme Balti riigi ühiseid huwisid ning mille lahendus on oluliseks tingimuseks kolme riigi wahelise liidu ja koostöö kestumisele.

Nende küsimuste waatlus ja ühise rinde otsing nende suhtes on meie nõupidamiste oluliseks mõtteks, tugewdades südamliku põhjuse sidemeid kolme riigi wahel, mis kergendab ja juhib meie poliitilisi, kaubanduslikke ja intellektuaalseid suhteid. Meie ühised huwid tekitawad kohustuse kaitsta oma iseseiswust, meie suweräänsuse õigust ja rahwuslikku olemasolu, ilma et see ühiste waadete konstateerimine wõiks siduda ühegi riigi wabadust.

Kui me nüüd wõime teile ütelda, et konwerents andis häid tulemusi ja et kolme riigi wälispoliitika eest wastutawate meeste keskel walitseb waadete ühtlus, siis on see tunnistuseks, et

liidu ja koostöö waim kolme riigi wahel on tugew,

et eesmärgid, mis oleme endile seadnud, on saawutatud ja et meie wahel pole ületamata lahkheliisid.

Kui suured rahwuswahelised poliitilised konwerentsid neil kuuldawa könekunsti ajemel annaksid samasuguseid praktilisi tulemusi, oleksid rahwuswaheline koostöö ja üldine rahu wähem hädaohus.

Wõin toonitada, et meie nõupidamine on kinnitanud meie usku Rahwasteliidu tõhe, hoolimata raskest katsumisajast, mis ta praegu elab läbi.

Wõin teile lõppeks kinnitada, et meie liidu ja koostöö leping on leidnud täielikku õigustuse saawutatud tagajärgedega oma kolmeaastase olemasolu jooksul ja nüüd, kus me lõpetame selle solidaarsuse ja liidu manifesteerimise kolmanda tsükli, olen ma tuliselt weendunud, et sellele koostöö wormile, mis nii kõlawalt on näidanud oma wajadust, on kindlustatud weel rikkalikumaid tagajärgi toow tulewik.“

Leedu wälisminister S. Lozoraitis seletas muuseas:

„Te teate, et

meie konverentsid on töökonverentsid, mitte viisakuskokkutulekud,

nagu seda mõnikord arwatakse puuduliku informatsiooni tõttu.

Tõsiasi, et kolme päewa jooksul on kolm ministrit oma kaastöölistega töötanud kõik hommikud, kõik pärastlõunad ja waheit ka hilja õhtuni, näitab, et neil olid kõik põhjused wastastikuseks informeerimiseks sellest, mis meie ümber sünnib ja, tõepoolest, juhtub nii mõndagi, mille ees oma ühiste huwidega peame olema äärmiselt walwsad. Ükskõikult saadud informatsioone wõrdlesime ja uurisime ning keegi ei saaks salata, et rahwuswaheline pilt on ses osas, mis meid huwitab, selle uuringu tagajärjel niiüd selgem.

Meie liidu lepingu esimene artikkel ütleb, et oma patsifistlike püüete kooskõlastamiseks kolme Balti riigi walitsused kohustuwad omi waateid kooskõlastama ühiselt tähtsais wälispoliitilisis küsimusis. See on meie töö teine faas. On informatsioonid liidetud ja wõrreldud, siis on meil wäga tähtsaks ülesandeks otsida ja leida seisukohta, mida ühiselt wõtta nii ja niisugune rahwuswahelise seisukorra suhtes. Toonitan siin, et

ükski meie kolmest riigist pole seda tööd tehes otsinud isiklikke kasusid,

üksi meist pole püüdnud wõita ühe wõi kahe arwel meist. Teisisugune suhtumine ei sobiks meie lepingule ega meie wastastikuste huwide mõistliku hinnanguga.

Kui arwestame, et isegi suured riigid otsiwad sõpru, kellega kooskõlas tegutseda, siis pole minu arwates sugugi liigaldatud, kui meie kolm wabariiki, kes otsustanud jääda kindlaks oma iseseiswuse teel, liituksid tee hõlbustamiseks läbi raskete rahwuswaheliste suhete ja õige suuna säilitamiseks.

Lubatagu mul weelkordselt toonitada, et koostöö, millest räägisin, on wõimalik ainult tingimusel, et kui meie wastastikused suhted poleks laitmatud, siis nad wähemalt

oleksid vabad omakasupüüdlikest huvidest nii ainelisel kui vaimsel alal.

See on meie konwerentside töö ülesandeks ja waheajal peawad walitsused püüdma seda jälgida wisalt ning edukalt.“

Minister awaldas lugupidamist asjaliikusele ja suurele arusaamisele, millega minister Akel juhtis konwerentsi töid ja wiis nad edukale lõpule.

Läti wälisminister W. Munters ütles muuseas:

„Meie töö eeib sisima mõtte alles, kui ta leiab arusaamist ka wäljaspool wälisministeeriumide seina. Meie konwerentsidest osawõtwad ametlikud esindajad ei pea üksi andma sellele tööle, waid neil peab ka olema usk awaliku arwamuse heatahtlikku huwisse.

On paratamatu ja inimlik, et see huwi waheit on saadetud kriitilisest suhtumisest ja siin algabki ajakirjanduse wastutusrikas töö.

Ilma ajakirjanduse kaasabita võivad valitsuse parimadki kavatsused jääda vajalise vastukajata või hoopis tagajärjetuks.

Lubage mul nõnda awaldada palwet meile meie maade lähendamistöös mitte keelda oma toetust.

See lähenemine kestab, selle tõestamiseks piisab kolme riigi wastastikuste suhete wõrdlusest enne 12. sept. 1934 ja praegu. Meie näeme seda edu kõigil aladel ja ülimalt ainult majanduslikes suhetes jääks weel soowida paremaid tagajärgi.

Kuid me oleme arwamuses, et praegu rohkem kui kunagi enne poliitika on majandusest ülekaalus ja kolme riigi poliitilise tähtsuse tugewdamises ning tõstmises on need kolm lepingulise koostöö aastat meile kõigile, nii üksikult kui ka ühiselt, olnud tagajärjekad.

Majandussuhete arwustamisel ei tohi jätta nägemata meie ühtlast rahwamajanduslikku struktuuri, ent siingi wõimaldab majanduslik arengu tõus lootusrikkamat wäljawaadet.

Konwerentsi puhul oli mul wõimalus teie maa mõõduandwate isikutega rääkida Läti-Eesti suhetest ja ma olen tulemustega wäga rahul.

Läti hindab suhteid oma liitlasega wäga kõrgelt

ja ma wõin rahuloluga wiia koju kaasa mulje, et Eesti walitsus wastab seda. Seepärast mul pole kahtlust, et

endised arusaamatused on kõrvaldatud või kõrvaldatakse ligemal ajal ja et tulevikus mitte ainult õnnestub teha samuti, vaid et asja ei lasta üldsegi minna arusaamatuseni.“

Lõppeks awaldas W. Munters tänu minister F. Akelile.

*

Pärast konwerentsi lõppu oli Läti saatkonnas kell ½2 intiimeine, millest wõtsid osa mõned wabariigi walitsuse liikmed, Läti delegatsiooni liikmed ja ajakirjanduse esindajad.

Pärast lõunat kell 4 lahkusid Läti ja Leedu delegatsioonid Tallinnast. Sõideti ühes wagunis, sest mõlema maa wälisministrid tahtsid kasutada sõiduaega mõningaiks läbirääkimisteks.

Ülal — lapsed kingituspakke walmistamas. All — lapsed pakkidega Punase Risti hoone ees.
(Waata kirjeldus 4. lhk.)

Maailma elu sõnas ja pildis kajastub „Päevalehe“ weergudel

Kas teil on juba tellitud
„Taluperena
1938 aa

„Taluperenaine“ on täiuslikem na sest

ainult „Taluperenaine“ jagab Teile ju elujuhtumeiks;

ainult „Taluperenaine“ toob Teile moodide ja kangakudumise osa kõrval käsitöid ja kauneid rahvusriideid mi vasesügavtrükis;

ainult „Taluperenaine“ annab Teile abi kodu sisustamisel mööblite, piltide ja k koduümbruse korraldamisel, ja lõpuks

ainult „Taluperenaine“ jagab oma a suurel hulgal ja nii kõrgeväärtuslik selle kohta leiate andmeid „Talupere numbrist, mis on müügil kõikjal.

Esimene kinkide jagamine toimub juba 13. ja seepärast rutake tellimisega.

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused ja tellimiste va

„Taluperenaise“ talitus Tartus,
Posti jooksev arve nr. 2343.

LYDIA RAUDSEPP
Rakvere

TAUNO ULJAS HILDÉN
Viipuri

Jõhvis, 06. 12. 37.

Itaaliale vabad käed Hispaanias

Franco tahab saada 300—400 tuhat sõdurit

Pariis, 11. 12. (ETA) (Havas) Prona Tabouis kirjutab „Oeuvre'is“, et Londonis ja Barcelonas arwatakse, et Mussolini teatab mitte ainult Itaalia lahkumisest Rahwasteliidust, waid ka rahwuswahelisest tööbüroost. Pealeselle oletatakse, et Itaalia tõmbub tagasi mittewahelesegamise komiteest, jättes endale täieliku tegewuswabaduse Hispaanias. Inglise ringkonnad lisawad, et Itaalial oleks sel juhul õige raske täita kindral Franco palwet ja saata temale 300.000—400.000 sõdurit sõja lõpetamiseks.

Barcelona, 11. 12. (ETA) (Havas) Sõjaministeerium teatab: 20 walitsuswastaste pommilennukit 40 häwitaja kaitsel tegid eile katset pommitada Bujaralozi ja Candasnose aerodroome Aragoonia frondil. Walitsuswägede lennukid tõusid õhku ja alustasid wõitlust. Kaks walitsuswastaste kahemootorilist pommilennukit ja kaks häwitajat tulistati alla. Kolm häwitajat sunniti maanduma walitsuswägede territoorinmil. Walitsuswäelased kaotasid ühe häwitaja, mille lendur päästis end langewarjuga. Walitsuswastaste lennukite hädamaandumisel on saanud raskesti haawata üks Saksa lendur. Õhtupoole 18 walitsuswastaste lennukit pommitasid Barbastro ja Castejóni linna Aragoonia frondil. Kaks lennukit tulistati alla, kusjuures üks neist kukkus walitsuswägede territoorinmile.

Itaalia annab Sa as

Pariis, 11. 12. Rooma korrespondent te dus, et Itaalia kawatse Juubalandi. See on asumaist, mis on langen Itaalia tahtwat anda ja Prantsusmaale.

Delbos lahk

Bukarest, 11. 12 juse wälisminister Delbo Bukarestist, et sõita Bel Eile õhtul Delbosil a endise wälisministri Tit kestis poolteist tundi.

Pusitan

Kesthaiglasse toodi ra kohata Otto Mühlbach, jalg wigastatud pusijõõdi kaaslaselt Keila lähedal n.

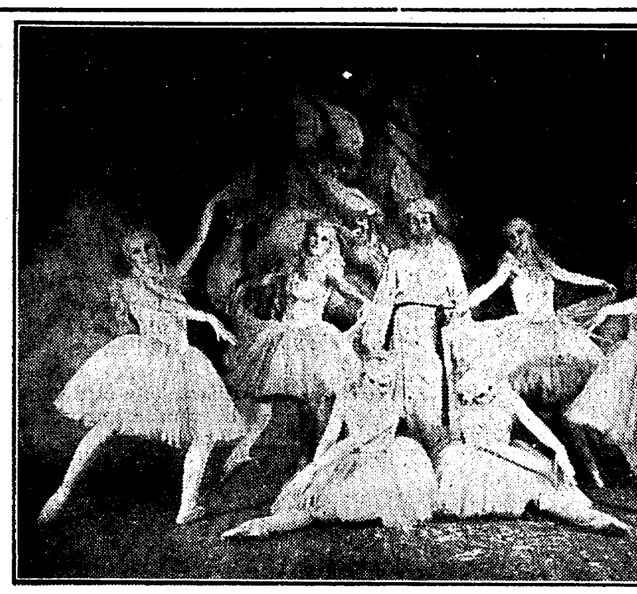

Eilsen P. Rummo laste-ärideendist „Lõunatuule ekirännak“, mis tuleb ejte tamas“. Lavastus A. Wainolt.

Mart Raud

„TARETONT“

(Katkend peatselt ilmuvast romaanist „Turg“)

Varsti saigi kava esimese osa noortalentide rida otsa ja siis tõusis kustki Erika Saulepi lähedusest härra, kes juba pooduumile minnes sai osaks vähemalt kõigi seni esinenud luuletajate aplausi rikkaliku summa. Igavene mahe naeratus roosaka jumega näol, juba ohtrasti hõbestunud juus kenasti kohevil, pidi ta mitu korda kummarduma enne, kui sai mahti kuulda anda oma sügavselget, ilmekat häält ja öelda:

— Kinnimüüritud taretont, Ado Muraku jutt.

Saal jäi vait ja autor tundis, kuis mitmed pilgud pöördusid jälle tema poole. Aga ta langetas silmad malbelt maha, jäi kuulama oma juttu kuulsa näitekunstniku suust.

Miruli talu taretont oli väga vana loom. Ta mäletas hästi neid õndsaid aastaid, kus kogu külas ei käinud ühtki peksumasinat. Kuldsed ajad! Kõik vili pekseti siis parsil ja taretondil oli hea soe elada. ulualune aiva iva lõhna täis ja pikil sügisöil pehme küljealune. Külma ei olnud kunagi, sest kui tõuvili läbi sai, hakati linu tegema. Neid oli vanal Jaagul mõni aasta kaks nurme maas, nii et andis kolkida. Taretondil kevadeni seltsi ja sooja.

Aga nüüd — uued ajad, hullud ja halvad igati. Igal sügisel undavad külas Rootsimaal ja Ameerikas tehtud peksukite raudsed lõuad. Need neelavad kogu küla vilja ja tare ei küta enam keegi. Taretondid heitku külma ja nälja pärast hing või mingu hakaku vanas eas veel metsa- või sootontideks...

Enamasti nad juba olidki kadunud. Mõni valis endale küüni või kartulikoopa uueks eluasemeks, mõni läks Lätimaale paremat põlve vaatama. mõni proovis terakuivatises plekktorude vahel kuidagi ära elada ja mõni vihastus nõnda väga, et lõi hammastest tuld, pistis külma tare põlema ja jooksis ära sohu metsikuks. Iseloomu asi...

Miruli oma katsus elada veel endist elu. Temal see ju oligi kergem kui kellelgi ta kaugemaist või lähemaist sugulasist, sest Miruli vanad hooned olid õnneks õlgkatustega. Need nõudsid tihti parandust ja selleks pidi peremees mõne koorma rukkid käsitsi peksma.

Aga aus ja õige see uue aja elu ei olnud hoopis mitte. Kui rukis lõigatud, pidi taretont mõnel tuulisemal ööl parsilt maha ronima ja oma vanul jalul kõik katused läbi käima, et laotada harju ja rebida sidemeid. Sest õlg, nagu teada, on tuule käes visa kõdunema ja poleks tont ise seda tööd teinud, oleks tare vahest mitmeks aastaks kütmata jäänud.

Murak vaatas korraks naerust kohiseva publiku poole. Head jälge jättis ta jutt kõigisse kuulajaisse. Juuli juba pühkis silmi, Elsa Veerik oli naerust köver, Erika Saulep vaatas talle vastu häältetult käsi plaksutades ja tädi Tiinagi oli nii õieli kui vähegi sai, hoidis peopesi kõrva taga ja rappus ning löötsutas nõnda, et raske oli aru saada, kas ta naeris või nuttis.

Nüüd aga oli suvine aeg ja Miruli taretont magas. Juba kuus kuud külge keeramata ja seitse nädalat silmi pilgutamata kestis vana looma surmraske uni. Parred olid vajunud juba sügavale ta pehmesse, tahmhalli ihhu ja ämblikud olid juba nädalate viisi söönud sääski ja kärbseid võrgust, mis oli punutud tondi norskava näo ja põlvele tõstetud varvaste vahele.

Aga siis äkki ta ärkas kõvast kolinast. Püüdis üle parte veere alla vaadata, ent tare väravad olid lahti ja valgust tungis silmadesse kui näljaseid sääski. Liigutas siis kahtlase kolina poole korraks söörmeid, aga ei tunnud muud kui vaid külma tuha ja vinguse tahma lõhna.

Viimaks siiski sai tont silmad valla ja vaatas alla. Ning mis ta nägi, oli nõnda kohutav, et ta oleks peagu kukkunud maha, kui poleks viimsel silmapilgul käpaga talast kinni saanud.

Kas Miruli peremees tahtis tappa oma isaisade igipõlist taretonti? Küllap vist, sest miks ta muidu lõhkus oma tareahju, seda vana viletsat tareahju, mis juba möödunudsügisese kütmise aegu kerise ümbert aina pudenes ja varises — ei kannatanud enam kuidagi astuda, kui tont tahtis end ahju peal veidi soojendada...

Mure südames kui vai halus, vahtis taretont peremehe kurja tööd. Ja kui jõudis õhtu ning peremees läks ära, siis ta ronis ettevaatlikult parsilt maha, heitis silmili külmadele kerisekividele ja nuttis kui haige laps. Ta nuttis lõhutud ahju ja oma armetu elu pärast, mis oli määratud nüüd hukka minema nagu sääsk ämblikuvõrgus. Ta nuttis külma talve pärast, millest ta kartis kindlasti end enne surma veel tiisikusse jäävat, ja ta nuttis nälja pärast, mis võtab ta viimse jõu, kui parsile ei aheta enam ühtki ivatera.

Aga kuke laulu ta enam ei kuulnud, sest koidu eel sai vesi ta vanadest silmadest otsa. Tont jäi lõhutud tareahju kerisekividele raskesti magama. Ja uni oli nõnda raske, et ei kuulnudki, kui tareväravad lükati jälle valla ja peremees tuli jatkama tööd.

Ennäe: täna ei tulnudki peremees kangiga, vaid tõi tarre hoopis künatäie sitket savi ja uusi kive. Tal polnud nõukski võetud ahju päris maha lõhkuda, vaid hakkas sellele panema ainult uut lage, et tuli ei läheks laiali, kui vaja jälle kütta. Ja kütma ta pidi varsti, sest rukis seisis juba nädalapäevad hakis ja katused olid mitmest kohast katki — sirgeid õlgi hädasti vaja.

Ent taretondi uni oli raske kui pool surma. Ei ta kuulnud ega näinud, kui peremees pani kivi kivile ja viskas aina savi vahele. Ei ta tunnud sedagi, et ta oma hännaots kõige pimedamas nurgas savitati kivide vahele kinni ja ta ei ärganud veel järgmiselgi õhtul, kui raske rukkikoorem sõitis tarre ja kohe aheti üles.

Oli juba videvik väljas, kui peremees tõi suure hulga kuivi kasekände ja tegi valusa tule tareahju. Ise ta heitis kolde paistele küllitama — suitsetas piipu ja vahtis, kuis hele tuli ronis mööda sarvilist puud. Vahtis ja vahtis, aga viimaks uinus. Esiti ainult kergelt suigutasid ta silmad, siis piip juba kukkus mokast maha ja varsti ta päris magaski.

Aga taretont nägi und.

Nägi und, et külitas kuumuvais kaertes, suu pehmeid pööriseid täis. Higi tilkus mööda külge maha nagu noil ammuseil häil päevil, kui külas polnud veel ühtki peksumasinat ja parsilt käis läbi kogu sügise saak. Oli õnnis ja hea olla — suured liigutuspisarad segunesid kulmudelt nõrguva higiga ja vanad jooksvatõbised jalad tundusid nõnda pehmed ja kerged olevat, et kasvõi tantsi...

Südaöösel peremees ärkas ja nägi, et kännud hakkasid ahjus juba otsa saama. Kohe pildus ta tulele uut rooga, aga kui tõusid uued leegid, siis sündis ime, nii õudselt hirmuäratav ime, et süda oli rinnus seisma jäämas ja jalgadeski polnud jõudu jooksma pista.

Tare ahi oigas.

Keris korises ja ähkis kui tapetud härg.

Siis äkki — karmauhh ja kivid ühes tulega lendasid laiali...

Kui Miruli pere siis koerte kangest haukumisest ärkas ja tare juure jooksis, nähti, et hirmus õnnetus oli juba sündinud. Peremees lamas põrandal, pea verine ja põlev känd kõhul. Mööda musti tareseinu ronisid aga heledad leegid üles, ulatasid lakkuma juba parsil kuivavat vilja...

Tare ei suudetud küll enam kustutada, aga peremehe elu päästeti siiski. Kui talle kaevu juures kolm ämbrit vett oli valatud pähe, tegi ta silmad lahti, aevastas ja hakkas oigama.

— Uus müür ei olnud veel küllalt kuiv, võttis, näe, auru sisse ja viskas tule laiali, arvas vana sulane katuselt tõusvaid leeke vahtides.

Aga üha tõusva tulekuma paistel jooksis taretont üle põldude raba poole. Kuumad varbavahed külma kastet täis ja terav rukkikõrs valusalt torkimas villi põlenud päkka, sörkis ta tagasi vaatamata sohu, kus puges viimaks vana turbaküüni põhja alla. Sinna ta jäigi — oigas, urises ja lakkus haavu, kuni suri...

Kohe, kui käsikiri lugeja silmade alt langes, puhkes käteplagin kui tormine rahehoog plekk-katusele. Murak isegi pidi oma kämblad juba kõigest jõust kokku lööma, aga viimsel hetkel tuli talle veel meele, et see oli ometi ta oma asi, mida praegu nõnda toredasti loeti.

Ta pöördus vaatama teiste vaimustust ja nägi kohe, et kogu saalis ei olnud ühtki paari laisku käsi. Juuli nägu otse õhetas naerust. Erika Saulep vaatas autori poole küll veidi tõsisemalt, aga aplodeeris seda ägedamalt. Elsa Veerikul peopesad juba punetasid ja tädi Tiina oli vaimustusest teiste seas püsti tõusnud ning kõrgelt ja laialt laksutvs oma vanu käsi kõvasti kokku.

— Autor! hüüatas järsku Volde Viirak.

— Autor! Autor! ühinesid Erika Saulepi ja Elsa Veeriku vaprad hääled.

Niiid ka lugeja ise tõusis püsti, pöördus Muraku poole ja plaksutas.

— Autor! Autor! lagunes kutse juba üle kogu saali laiali.

Oleks Murak mullu suvel Petseri laulupeol käimata jätnud, siis ta poleks niiid tõesti teadnud, mis teha. Aga seal ta oli õnneks näinud autorite austamist ja saalis mürisev vaimustus andis küllalt julgust, et paar sammu seina najalt edasi astuda ja pöörduda publiku poole kolme sügava kummardusega. Need tehtud, haaras ta ukselingi pihku, väljus järsku ja, aplausi jatkudes endise hooga, jooksis treppidest alla, mis viisid kuhugi väga sügavale. Leides end viimaks pika baarileti eest, istus pukki ja tellis pitsi viina.

Hetke pärast tekkis ta kõrvale Volde Viirak, kes avaldas sama soovi.

— Noh, vennas, kas nägid niiid, mis su sõna saaliga teeb?

— Õige, elama lõi jah... naeratas Murak sülti sorgates.

— Tehtud mees oled, ma ütlen. Tervist! tõstis Viirak klaasi. Tervist sulle kuradile kuulsaks minna!

— Tervist, Volts! võttis Murak ka oma pitsi põhjani. Sina see suure vaeva nägija...

— Sihukese asja juures ei aita vaev. Hinge peab olema!

— Eks seda küll kah...

— Preili, teised veel!

Kolmandat Murak ei julgenud enam võtta, aga Viirak tellis veel neljandagi. Ta võttis kella ja kava välja ning tõotas Muraku täpselt õigeks ajaks tagasi saali viia.

— Mis me seal vahime, kui klaver klõbiseb ja paar plikat nohistavad kuuvalgusest ja kurvast südamest. Läki nõnda, et uksest sisse ja kohe pukki!

— Aga kui jääme hiljaks, mis siis? küsis Murak ärevalt suitsu pahvides.

— Siis see kari istub ja ootab oma lemmikut! kinnitas Viirak karmilt.

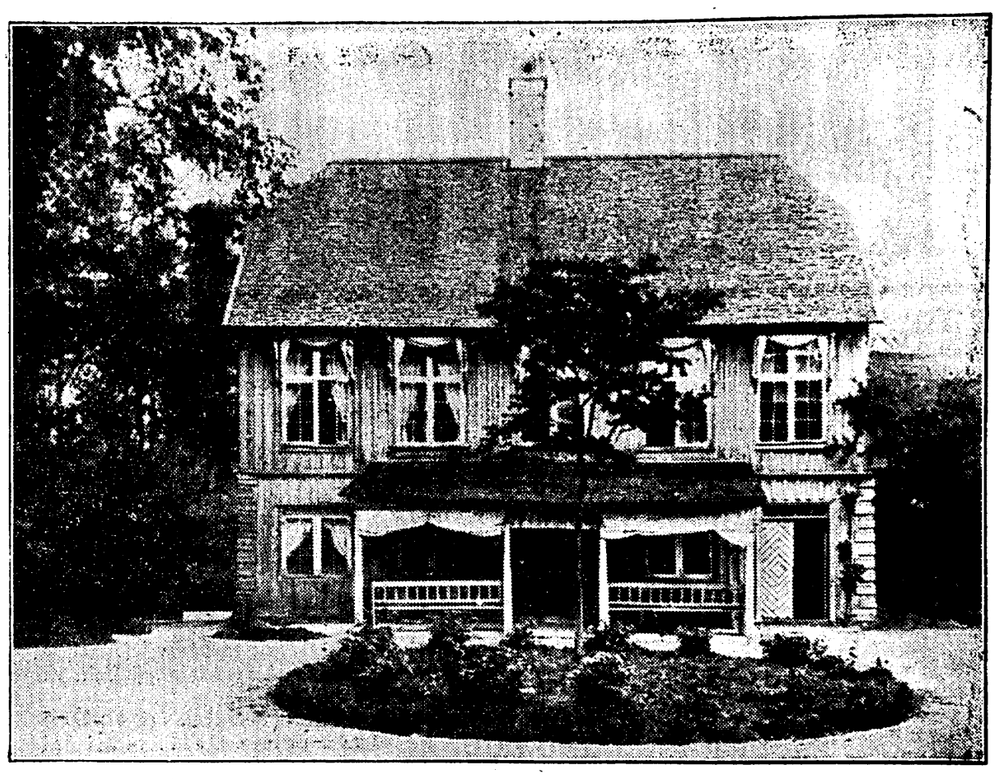

Schmidti „Höfchen“ Paldiski maanteel.

Vana Tallinna jäänuseid maanteedel

Schmidt'i „Höfchen“ Paldiski mnt. 48

Neli maanteed ühendavad meie pealinna maaga. Neist pakub rohkesti huvi Paldiski maantee, kus isegi praegusel ajal „Vana Tallinna“ ajaloosõber leiab palju vaatamisväärsusi.

Heidame pilgu Paldiski maanteel nr. 48 all asetsevale vanale krundile ja majale.

Selle maja chituse jooned lasevad juba järeldada, et siin on tegemist ühe „Vana Tallinna“ jäänusega mitte 19., vaid 18. sajandist.

Läbi vaadates Tallinna arhiivides andmeid nimetatud krundi ja maja kohta selgub, et 1. aprillil 1796. aastal Tallinna magistraudi resolutsiooniga sekretärihärra Thomas Johann von Dehn saab selle krundi omandusõigused pärandusõiguse põhjal.

11. oktoobril 1821 omandab kõnesoleva krundi ja maja raehärra Johann Georg Wilhelm Felicius, kes need müüb edasi 22. veebruaril 1827 kaupmees Gustav Johannsen'ile.

Viimane jääb seal peremeheks 22. novembrini 1849, mis päeval ta annab omandusõiguse üle Eestimaa kubermangu maamõõtjale Johann Heinrich Schmidt'ile.

Schmidt'i Höfchen'i nime all tunnevad seda krunti majadega Schmidt'i pärijad tänapäevani.

Linn võttis kümne aasta eest omandusõigused enda kätte ja on nüüd seal leiduvad lagunenud hooned määranud lammutamisele järgmisel kevadel.

Nüüd on siis viimne aeg veel kord heita pilku nimetatud „höfhen'i“ peale ja kuulata, mis Schmidt'i pärijatel veel mälus on selle maalapikese kohta.

Krunt oli õige suur. Schmidt omas 32.186 ruutsülda maad. Lahutatud oli ainult 4000 ruutsülda.

100 aastat tagasi oli siin kuulus maakõrts ilusa nimetusega „Hotel zum krummen Sandkorn“ (võõrastemaja „kõver liivatera“) ehk „Rosenhain für Knecht und Magd“ („sulase ja maatüdruku roosiaed“).

Kõrts läks hiljem uue rentniku kätte, kes pani talle nimeks „Die Laterne“ (latern).

Selles kõrtsis on omal ajal küllalt mürtsu tehtud.

Kõrtsi hoone taga oli veeremängutee. Seal seisis ja seisab praegugi huvitav kuuekandiline kivilaud.

Professor Melnik — kelle poole pöördusin küsimusega mainitud kivi päritolu kohta — vastas mulle, et siin on arvatavasti tegemist naekiviga, õpetaja Pruul skulptuuri-töökojas arvas, et see on Lasnamäe tahvelkivi. Selgust käesolevas asjas saaks teadusliku analüüsi kaudu.

Kõnesolev laud on alal hoidunud tänapäevani vaatamata ilmastiku mõjul tekkinud pragudele.

Üks Schmidt'i pärijatest, kes praegu teenib insenerina a.-s. A. M. Lutheri tehases, on lapsepõlves mängides oma kolme vennaga tihti leidnud veeremänguteel vana raha ja muud. Mõned kolme- ja viiekopikalised mündid olevat tal veel praegu alles.

Kõrtsi hoone, mis nüüd lammutamisele on määratud, pakub ka seestpoolt huvi.

Kahekordses majas oli mantelahi. Säärast ahju võib veel näha Peetri majakeses Kadriorus.

Alumisel korral oli kolm elutuba, köök, teenijatuba ja esik.

Teisel korral oli samuti kolm elutuba, siis veel trepiruum ning trepp pööningule.

Terve maja oli kaetud nägusa männipuukoorega, kuid tänapäev ei ole sellest enam midagi järel.

Maja ees õitsesid suvel pikavarrelised roosid.

Nüüd on kõik lagunenud. Ajahammas on teinud ka siin oma töö. Järgmisel aastal meie ei näe kõnesolevast „vana Tallinna“ jäänusest enam midagi.

Möödub veel mõni aasta ja samal krundil on võib-olla linn üles chitanud moodsa maja ajakohase lilleaiaga.

Richard Patzner.

Tiibeti inimsööjate paljastamine

„Times'i“ ekspeditsioon Himalajale

Inglise lehed on palju jutustanud saladuslikest „lumemeestest“, kes elavat Himalaja mägede ligipääsmatuis piirkonnis, olevat hiiglaslikku kasvu ja väga metsikud. Mägilased hüüavad neid „mirkadeks“ ehk „mi-go'ks“, jutustades, et neid olevat mitut värvi — valget, pruuni ja musta. Neid pidi olema kahes pikkuses, suuremad pidid sööma ainult Tiibeti härgi, väiksemad — inimesi. Naissoost peletised pidid olema niisama kardetavad kui mehedki. Üksi jahimees ega üksik karjus, kes nägi läheduses „lumemeest“ või „-naist“, ei pääsnud enam elavate hulka tagasi.

Ka Euroopa uurijad leidsid Himalaja mägedest tundmata hiiglaste jälgi, mida võisid jätta ainult väga suurt kasvu ja rasked elajad. Jäljed on 45 sm pikkused ja oma asendilt nad sarnlesid kahejalgse jälgedele. Juba 1929. a. Mount-Everesti ekspeditsioon leidis nende loomade jälgi, kuid arvas, et neid olid jätnud suured hundid. Tiibetlased ei uskunud seda seletust ja jatkasid legendide jutustamist inimesetaolisist peletisist lumeväljadel. Uurija F. Smith läks ajalehe „Timesi“ ülesandel tänavu suvel Himalajasse, et viimaks ometi selgitada legendaarsete „lumemeeste“ olemasolu. See läks tal korda ja hiljuti uurija avaldas oma ekspeditsiooni avastused.

„Tänavu suvel, 16. juulil,“ jutustab Smith, „me lahkusime viimasest laagrist ja hakkasime ronima Nilger Parbati mäetippu. Minu saatjaks olid kolm väga kiidetud ja arukat tiibetlast, kes olid saatnud paljusid Himalaja-uurijaid ja kellele võis täiesti olla julge. Käies tundmatut, kuristikest läbistatud teed, jõudsime lumeväljadele, kuhu üksi inimene polnud enne meid veel jalga tõstnud. Talumatult hele päikesekiirgus lumel pani silmad valutama. Korraga nägime lumel jälgi — veidi aega enne meid oli siin keegi olnud. Mu saatjad püüdsid suures ärevuses mind sundida tagasi minema, sest meid pidi eespool ootama suur õnnetus. Mina peatusin veidi, et varjata oma rõõmu, ja hakkasin tegema päevapiltlikke ülesvõtteid. Olin ju veendunud, et olin esimene eurooplane, kes oli näinud nii värskeid ja rikkumata jälgi sellest muinasjutulisest olendist. Olid selgesti näha sümmeetrilised varba jäljed ja kanna juures olid veel kaks varbataolist muljutust. Saatjad said viimaks julgust ja hakkasid mind jälje mõõtmisel abistama. Nii jõudsime ühe kalju juure, kus „lumemees“ oli oma jäljed ära kaotanud. Kalju oli nii järsk ja ligipääsmatu, et isegi parimal mägironijal oli sealt võimalik üles ronida ainult kõie või kangi abil. Ronisin oma meeste abil üles ja asusin paljalt kaljult tugeva suurekstegeva klaasi abil jälgi otsima, kuid ei märganud midagi. Laskusin siis teisele poole kitsast kaljuriba, kuid ei leidnud sealtki midagi. Saatjad, kes olid jälle hakanud kartma, ei tahtnud enam kaasa tulla ja nii pidin ma uurimiskäiku üksi jatkama.

Roninud mööda kaljut hulk maad edasi, nägin jälle lund ja jälgi, mis viisid koopasse. Jäin imestunult seisma, sest koobas oli nii väike, et temas poleks võinud seista inimesest pikem olend. Astusin tüki maad koopa suust eemale ja viskasin kiviga sisse. Mitte midagi ei juhtunud. Läksin siis uuesti lähemale ja vaatasin sisse. Koobas oli tühi. Varsti sain ka aru, miks koopas polnud „lumemehe“ jälgi. Koopa laes oli pragu, kust peletis oli läbi pugenud. Ronisin nüüd minagi praost läbi. Jäljed viisid Biandere orgu, kuhu „lumemees“ vististi oli läinud toitu otsima. Mul ei jäänud muud üle kui oma saatjate juure tagasi minna. Nad olid väga rõõmsad, nähes, et olin elus ja terve.

Laagris pakkisin kõigepealt hoolikalt sisse filmid ja saatsin nad Londoni. Siis palusin oma saatjaid tunnistada, mida nad olid täna läbi elanud, ja saatsin nende avaldused postiga minema.

Kirjutasin järgmist: „Meie — Wangdi Narbu, Narbu Botja ja Pasnag Urgi, saatsime 17. juulil mr. Smithi üle gletšerite ja kuristikkude Sajanderi orust põhjapoole, kus nägime mirka ehk „jengli admi“ — metsiku mehe — jälgi. Oleme näinud karu, lumelcopardi ja teiste loomade jälgi, kuid looma jäljed, mida nüüd nägime, olid teissugused, need olid mirka jäljed. Me ütlesime seda mr. Smithile. Siis nägime, kuidas ta neid pildistas ja mõõtis. Mirkat ennast me ei näinud ega ole iial näinud, sest igaüks, kes teda näeb, sureb või kohe tapetakse. Lumemehe jälgi oleme ennemgi mitmel korral näinud Tiibeti kloostreis ja tundsime neid.“

Londonis uuris saadetud ülesvõtteid zooloogia professorite kolleegium, kes tunnistas, et need on karutõu ursus arctori jäljed. Neid karusid leidub Kesk-Himalajast ja selle looma jäljed on nii iseloomustavad, et neid ei saa võrrelda ühegi teise looma jälgedega. Ka selle karutõu karv muutub aastaegade järele — pruunist hõbehalliks, ent on nähtud ka valgeid karusid. Need kasvavat väga suureks ja olevat väga tugevad, mis täiesti ühtub jutustustega peletisest-lumemehest. Suured jäljed lumel ongi kannustanud tiibetlaste luulelendu ja tekitanud kummalisi jutte inimsöójaist peletisist, kelle paljas nägeminegi toob inimesele surma.

SUUR KIRJASTUS TARTUS VAJAB

kunstnikke

RAAMATUTE ILLUSTREERIJAIKS.

Teatada nimi, vanus, aadress, haridus, töötehnika ja loendada mõned avaldatud tööd. Tartu, postkast 25. „F.“

Eestimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

12

„Ma ... ma ... mar-jult tulen,“ kogeles Kai.

„Kai, ära valeta! Lageda maa peal maasikaid ei kasva. Ütle, kust sa tuled?“

Kai toibus, kui nägi, et teda ei tapeta, ta marjugi ei taheta.

„Mis te must tahate, laske mind minna!“

Kai tahtiski edasi astuda, kuid mehed sulgesid tee.

„Mitte kuhugi ei pääse sa enne, kui oled tõtt tunnistanud.“

„Ma karjun appi,“ ähvardas Kai ja lootis sellega mehi heidutada.

„Me huilgame kaasa, keegi ei saa su kisast aru. Ma nägin küll, kui sa ratsamehega rääkisid ja see siis tagasi kihutas. Mis sa temale ütlesid?“ nõudis Toomas ähvardava häälega.

„See pole sinu asi.“

„Juba võttis asja omaks! Mis sa sellele linnakaabakale rääkisid? Kas sa ei hoiatanud teda, ei käskinud mõisa tagasi sõita?“

„Hoiatasin jah, kui tahate teada. Mina ajasin teie hirmsa ploani nurja.“

„Või nõnda talitad sina, Kai! Hakkad oma rahva äraandjaks!“

„Mina põle kedagi ää and,“ punnis Kai vastu.

„Hoiatamine on sama mis äraandmine. Mis asju on sinul mõisnikega ajada?“

„See on minu oma asi, kellega ma asju ajan.“

„Kas sina ehk ei kupeldagi külatüdrukuid saksstele?“ küsis Toomas ja astus Kaiele otse ette.

„Kas ma kupeldan või mitte, see ei puutu teistesse. Laske mind minna!“

„Ah sa hakkad veel hooplema, vanamoor. Sinu sahkerdamise pärast nutavad tüdrukud silmad punaseks.“

„Mina võin oma tütardega teha, mis ma tahan.“

„Uus seadus ütleb: Üks kõigi ja kõik ühe eest! Maarahva sugu peab puhas hoitama. Sina ei tohi ka oma tütardega sahkerdada!“

„Üks kõigi ja kõik ühe eest!“ kordasid Mait ja Joosep.

„Sina, Kai, valitsed Jaagu üle, aga meie, vandevennad — valitseme sinu üle. Meie murrame su kangekaelsuse ja mõisaskäimise.“

„Mõisa lähen ikka, kui seda tahan,“ andis Kai vastu.

„Poisid, tooge põõsast vitsad! Vaja sind õpetada sõna kuulma.“

„Ap — ...“ rohkem ei saanud Kai häälitseda, sest tugev käsi suruti ta suu peale. Ta tahtis appi karjuda, kuid nüüd polnud see enam võimalik.

Tugevad käed tõmbasid Kaiel seeliku üle pea ja talle laoti viis-kuus hoopi vitsu palja särgi peale. Nüüd olid Kaiel palved lahti. Rohkem talle ihunuhtlust ei antudki.

„Pea seda meeles, et iga jutu eest, mis külast mõisasakste ette kantakse, antakse 25 hoopi... Sina olid täna esimene.“

Kai kohendas end ja nohises. Jumal tänatud, et Jaak seda ei näinud! mõtles ta.

„Võta oma marjakorv ja mine koju. Loodame, et sellest õpetusest sulle jätkub.“

Kuigi ettevõte metsavahel nurjus, ei puudunud sellel omad tagajärjed:

Kui teopoisid teisel päeval mõisapõllul töötasid, võisid nad näha, kuidas keegi saks sõitis kahehobusevankril Tallinna poole.

Foto M. Aitsam, jun.

Metsa vahel vaadati sobiv koht, kus paks põõsastik ulatas teeni...

See oli Dücker, kes mõisast lahkus. Linnas oli nüüd julgem elada.

Kanarbiku Kai oskas suud pidada, kui asi puutus temasse endasse. Keegi külas peale vandevendade ei teadnud Kaie vahejuhtumist.

PALVETUNNIL ARUVALLAS

Aruvallas oli levinud vennastekoguduse tegevus. Siin olid palvevennad püstitanud väikese palvemajagi, kus käidi koos mitu korda nädalas. Tulid peamiselt vanemad inimesed, kellele kirikuskäimine osutus raskeks. Neid tõmbas külamehe pühakirja lugemine, kes oskas südamele lähemale tungida, ja ühine kirikulaul.

Laupäeva õhtul kogunesid palvelised palvemajja. Ilmunud olid ümbruskonna taludest kõik „jumalalapsed“, nagu nad üksteist omavahel nimetasid. Väike ruum oli tulvil.

Laual asetsesid piibel ja lauluraamat, kõrval oli pink ettelugijate jaoks.

Täna puuduvad külalislugijad. Loeb Urvaste Juhan, parim lugijavend ümbruskonnas. Kui ta tõuseb ristis käsi laua tagant, suunab pilgu lakke ja avab suu, käib kerge ohkamine üle toa. Ta kõne on voolav, ta sõnad leiavad teed kuulaja südamesse, on arusaadavamad kui kirikhärra jutlused. Vaiksele algusele järgneb hoogus kõne; Juhan lisandab hirdust ja ahastust viimse kohtupäeva kartusel... nüüd ei suuda eidekesed end enam pidada: üle toa on kuulda vaikset nuuksumist.

Täna on aga kurat külvanud umbrohtu nisu hulka: ukse lähedale on kogunenud küla noormehi, keda pole palvemajas enne nähtud.

Juhani ettekanne lõpeb võimsa akordiga. Ta langeb nüüd põlvili, paneb käed risti ja palvetab. Vaikne hardumus haarab kõiki. Poisidki ukse juures vaikivad, ei vahi ringi ega sosista isekeskis.

Väike vaheaeg.

Laua taha astub nüüd Tuki Tõnu, vastärganud vend. Poistekamp ukse juures muheleb. Nende sosin paisub nüüd üle toa kuuldavaks. Millest see siis on tingitud? Tuki Tõnu oli hiljuti nende kambas kangeim, tegi kõik naljad kaasa, aga nüüd korraga on „ärganud“. Just teda ongi poisid tulnud kuulama.

(Järgneb.)

Linn ja maa upub lumm

Talv saabus erakordselt vara. — Kõikjal äge võitlus lumega, mis kohati üle mehe pea. — Kojameeste nuhtlus on suusasportlastele õnnistuse

Mida näeb silm Tallinna sadamas, Kadriorus, Pirital ja Vii

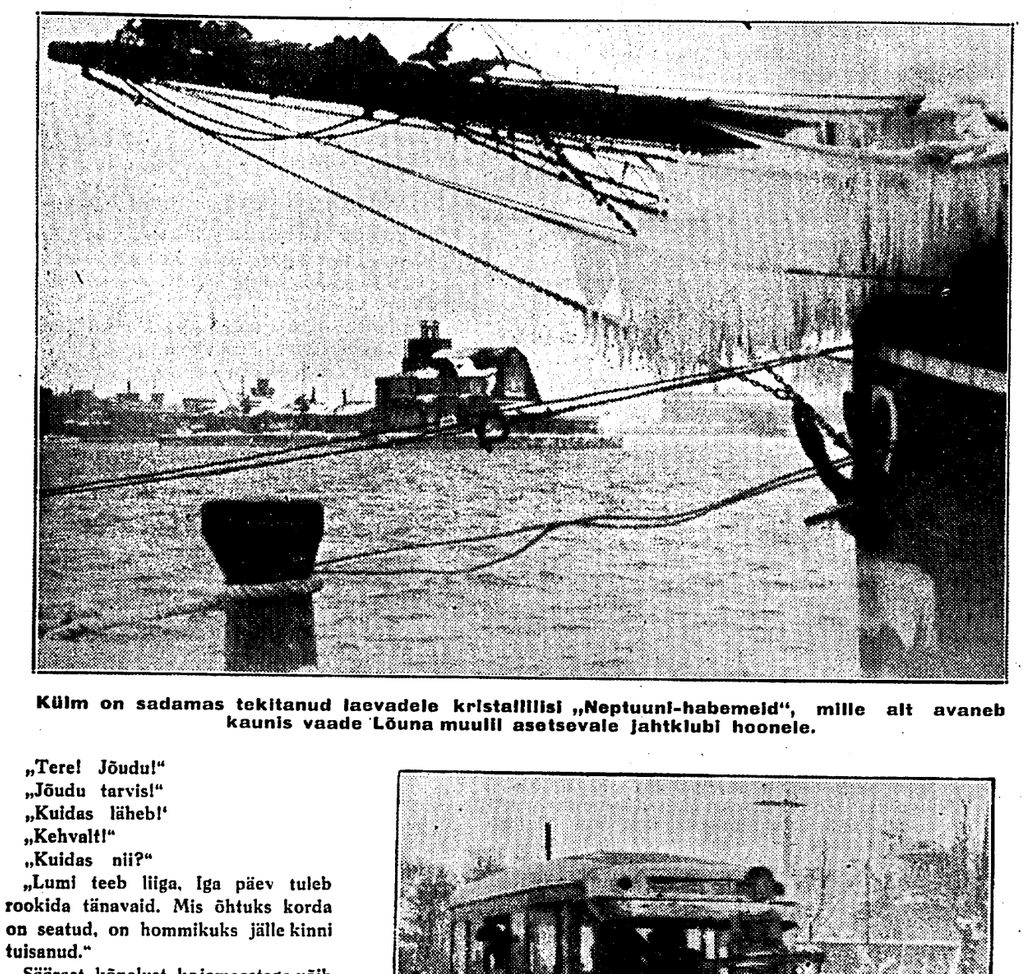

Külm on sadamas tekitanud laevadele kristallilisi „Neptuuni-habemeid", mille alt avaneb kaunis vaade Lõuna muulil asetsevale jahtklubi hoonele.

„Tere! Jõudu!"
„Jõudu tarvis!"
„Kuidas läheb!"
„Kehvalt!"
„Kuidas nii?"

„Lumi teeb liiga. Iga päev tuleb rookida tänavaid. Mis õhtuks korda on seatud, on hommikuks jälle kinni tuisanud."

Säärast kõnelust kojameestega võib nüüd kuulda kõikjal. Lund on tõepoolest erakordselt rohkesti. Ehkki suurest lumesajust, mis algas möödunud laupäeval ja jatkus ka pühapäeval, on möödunud nädal, pole siiski igal pool suudetud kõrvaldada tänavalt suuri lumevalle.

KUID MIS ÜHELE VALMISTAB MURET, ON TEISELE RÕÖMUKS.

Lumi, mille üle kiruvad majaomanikud ja kojamehed, on teretulnud õnnistuseks lumevedajaile ja suusasportlasile. Alatasa võib näha linnast välja voorivat suuri lumekoormaid. Kuid lumi ei näi siiski vähenevat.

Lumi saabus tänavu nii vara, et seda pole nähtud real viimastel aastatel. On ju olnud jõule, kus maa on olnud täiesti paljas ja nii mitmedki on pidanud kurtma seepärast, et jõuludeks pole saadud korralikku reeteed.

Koos fotomehega teeme ringsõidu Tallinnas ja selle lähemas ümbruses, et tutvuda sellega, mis nüüd tehakse.

Linnas on üldmulje see, et kõikjal võideldakse lumega. Seda kühveldatakse küll reele, küll suurele lumeveoautole, küll väikesele kelgule asetatud korvi, mis hiljem tühjendatakse aeda. Alatasa võib näha virku töökäsi labidate ja luudadega võitluses lumega.

SADAM PAKUB PRAEGU VÄLJASURNUD PILTI.

Meri pole seni küll veel kattunud jääga. Aurab nagu ikka jäätumise eel. Veeteede valitsuse maja tornis näitavad signaallipud NO-tuult. Tuul on tugev ja valus, sest paiskab näkku nõeltera-valt jäätavat veeauru. Ühtlasi kipub tuul nagu kutsumata tollivalvur varruka ja kuuekrae vahelt sisse otsima, kas külastajal ei leidu siiski mõnd peidetud sooja kohakest, mida pole revideerinud külmataat.

Lumesahk Narva maanteel ajab kõrvale paksu lumekihi.

Kuid nii tundub vist ainult sellele, kes pole harjunud sadamaga. Kõle tuul ei näi aga sugugi eksitavat töömehi, kes kraanade kaasabil laadivad mingisugust Soome laeva vanarauaga.

Otse kai ääres peatub mitu veoautot vanarauaga. Silma puutub mutreid ja katlakeresid, kange ja autorattaid.

„Kas see on see vanaraud, mida nüüd korjab allveelaevastiku siht-kapital?" küsime uudishimulikult.

Vastus on ootamatult eitav. Selgub, et hoolimata suurest vanaraua korjamise aktsioonist leidub seda küllaldasel määral ka eraostjaile.

Peatselt põgeneme kraana lähedusest, kui meie peakohale kerkib uus kastitäis rauakolu, mis hiljem laskub laeva sisemusse.

VAATAME JÄÄTANUD LAEVU.

Neid on praegu sadamas vähe. Hiljuti oli saabunud Nõukogude-Venest soolakoormaga endine heeringalaev „Põhjarand". Selle tekk on üleni jäätanud. Mehed raiuvad maha jääpurikaid. Need säravad ilusasti. Kuid laevale on need koormaks. Kõlks! — kõlab kangihoop vastu purikat, mis klirisedes purneb.

Mitmel laeval on purikad kogunenud ninaossa. Nagu Neptuuni habe ripub see alla.

Jäälõhkuja „Suur Tõll" on kergeauru all ja ootab käsku merelemine kuks. Tema väiksemad vennad on juba mõnd aega töös. Nii vara, nagu nüüd, pole meie jäälõhkujaid kaua aega tülitatud nende suvepuhkusest.

Otse veeteede maja läheduses on ridastikku mitu tuukripaati ja vedurtöölaeva. Need on väiseltt jäätanud ja kaetud jääpurikatega. Meres nende ümber võib juba näha väiksemaid jäätaldrikuid. Paari päeva pärast tõstetakse laevad kraana poolt kaldale puhkama suvise töö väsimust.

KADRIORG ON NÜÜD MUUTUNUD SOOTUKS TEISSUGUSEKS

Nagu edev daam on ta katnud nese majesteetlikult mõjuva karusnahapehme lumevaibaga. Kuid uusihke dekoratsioon on ühtlasi peletanud eemale inimesi. Neid on nüüd isna vähe liikumas.

Lastepark, milles suvel kihas lu, on nüüd täiesti surnud olekus Näib nagu leinaks ka tema lapsi. Liugla tippu, millest suvel suure kiamisega laskusid alla lapsed, on üüd kuhjunud valge lumemüts.

Vaikne on ka tiigi ümbrus. Kibe egevus kihab üksnes presidendi lossi taga. Sinna on kerkinud uus kahekordne presidendi kanteleihoone. Maja näib olevat äliselt valmis. Seinad on püsti ja atus peal. Käsil näib olevat seesaine korrastustöö.

Alasti Apollo kuju nägemine keset suurt lumevälja tekitab tahtmatult külmatunde. Ning siis meenub, kuidas see oli suvel kaetud põllega. Nüüd oleks tarvis vähemalt kasukat.

Russalka kujule on nüüd võimatu juure pääseda neil, kelle ja las pole üle põlve ulatavaid viltsaapaid. Samba alus on sedavõrd mattunud lumega, et pole näha ühtki trepiastet. Seal, kus suvel seisis kiirpäevapiltnik oma kastiga, on üle meetri ulatav lumekiht.

Mere ääres Pirita poole sõites paeluvad pilku

SUURED KIVID MERES.

Vihased lained on neid korduvalt üle uhtunud. Nüüd on nad lahtises meres üleni kaetud koheda, nagu munavalgest löödud valge kristallilise jääkirmetisega. Meri on aga kalda ääres üsna heleroheline.

Kajakaid polnud näha. Kuid seevastu aga suurt

PARDIPARVE.

„Kui nüüd oleks püss käepärast..." unistas valjult kaaslane.

„Ja puha sinikaelad," täiendas autojuht.

„Küll on palju..." — imetleme kooris.

Pirita tee ääre on nüüd püstitatud lumeväravad. Kuid ega see suuda siiski ära hoida tee ummistumist.

VASTU TULI „MOOTORI" LUMESAHK,

paisates suures kaares teelt kõrvale lund.

„Tere, jõudu! Kas tööd on palju?" — küsime töötajailt.

„Nii palju, et ei näe otsa ega äärt." Hulk teid on kinni," vastatakse meile.

„Kus senisel tööjärjel oli kõige paksem lumi?"

„Peagu igal pool on lund üle meetri. Kuid kõige enam oli lund siiski Merivälja kandis. Seal pressis sahk teelt üles lume, mis ulatas

ÜLE MEHE PEA."

„Kus teie seni olete töötanud?"

„Väga paljudes kohtades: Keilas ja Rannamõisas, nüüd Meriväljal ja Kosel. Teede rookimise kallal on kibedas töös veel teisigi lumesahku. Küllap viimaks võidu saame."

PIRITA JÕGI ON ÜLENI KATTUNUD JÄÄGA.

Paadisadamatest on kadunud süstad. Kaldal võib näha vaid üksikuid talikorterisse tõmmatud paate. Silla kõnniteedel on võimatu käia paksu lumekihi tõttu. Liikuda saab üksnes sõiduteel.

Omnibusejaama taga laevade silla läheduses askeldab trobikond mehi veoauto ümber. Need täidavad kallast, millele tulevaks suveks ehitatakse uus ringsõidutee. Jäätise- ja „kommi"-müüjad on kinni naelutanud oma kioskid.

Pirita rannahoone juure viiv sõidutee on üleni kinni tuisanud paksu lumekorraga. Ainult kitsas jalgrada viib mere ääre.

RANNAL VALITSEB VAIKUS.

Seal, kus suvel vallatlesid kümned tuhanded, tundes rõõmu merest, päikesest ja liivast, mõned veel enam üksteisest, on nüüd vaibunud elu.

Tantsupõrandal, millel suvel keerlesid ja tippisid inimjalad keerutab nüüd vinguv tuul lumekübemeid. Kabiinide esisel kohati ulatavad teravad lumeservad üles peagu katuseni. Pirita ranna ja naisteparadiisi valitseja Simpman-Vambola poolt merre asetatud vallatlemispalgid on nüüd mattunud üleni lumme. Ainult komistamine palkide üle võib avastada nende asupaiga paksus ja pehmes lumes.

Rahulikult ja kindlalt õnnistab Russalka inglikuju tormist

Lumehanged on peagu katuseni matnud väikese onni.

Sügistormid on tunduvalt tõstnud merepinda. Seega kaldaäärne kitsas jääriba on üsna ranna lähedal. Pirita jõesuus kaitsemuulide juures muutub jääpiirkond üsna laiaks.

„Kas lõbu laialt?" usutleme suusatajaid.

„See rõõm oli päris ootamatu," saame vastuseks. „Mineval aastal tuli otsida lund. Nüüd on seda igal pool. Pole vaja välja sõita."

„Kas suusatajaid on siinkandis rohkesti?"

„Eks pühapäeviti ole neid küllalt, argipäevadel vähe. Siin on aga suusatajaiks peamiselt siinne rahvas."

„Kus siin on paremad suusatamiskohad?"

„Eks ikka seal kus mägesid — Lükati kandis. Seal saab uhkesti alla laskuda ja manööverdada."

Teeme poistest mõne pildi, ja siis kihutavad nad jälle edasi, jättes järele neli sirget suusajälge tuhkjas lumes.

TEEL MERIVÄLJA POOLE LEIAME TEELT KRAAVISÕITNUD AUTO.

See on väike Fiat, mis ninaga on vajunud kraavi põhja. Nähtavasti on auto libisenud teel kinnituisanud nägematu kraavi poole ja nii läbi elanud katastroofi. Autos kedagi polnud. Nähtavasti oli juht läinud külasse abi otsima. Oleksime ka ise oma abi

Pirita rannahoone esisel on nüüd üsna mõnus suusatada.

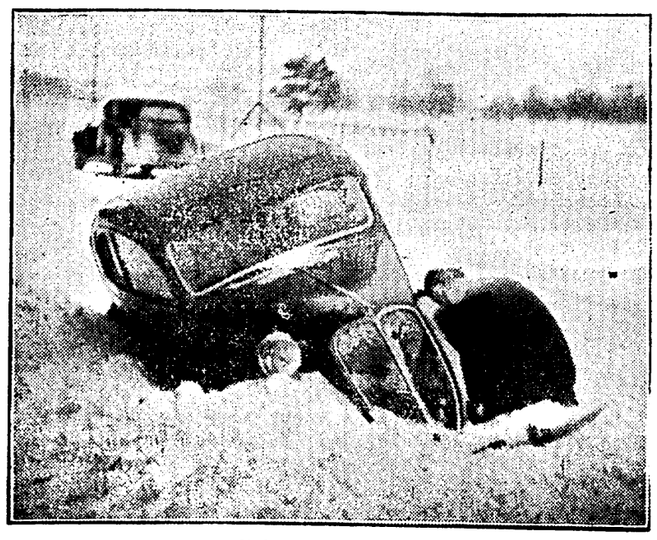

Teelt kraavi eksinud auto.

Kalurid sikutavad köitpidi paati üles randa.

Korraga ootamata dissonantsina sellesse vaikusesse kõlab rannahoone tagant mere ääre ilmunud koera haukumine.

Siis

ILMUB NÄHTAVALE KAKS SUUSATAJAT.

Mõlemad tragid poisid, kes suusatavad hangedes nii et lumi tuiskab järele.

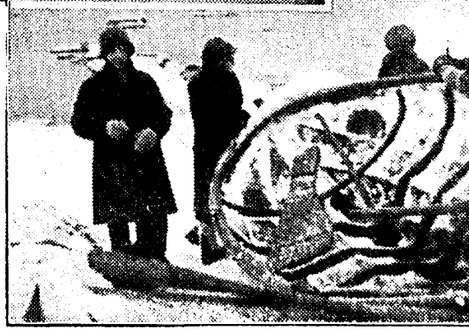

Vestlus kaluritega paadi ä

Teater • Muusika

Tantsijanna M. Grikis

on Läti rahvusooperi solist. Kolmapäeva õhtul ta ühes sama teatri solisti Paul Fibigiga tantsib „Estonias". Oppinud ta on tantsukunsti Riias A. Feodorova ja A. Vilsaku juures, end täiendanud Pariisis O. Preobraženskaja juures. Hispaania tantse ta on õppinud Dolores Moreno juures.

Preili Grikis, kes on Läti rahvusooperi parimaid jõude, on menuga esinenud ka välismail (Stokholmis, Helsingis ja mujal). **V. Mettus**

„Estonia" teater

Pühap., 12. detsembril, kell pool 3 p. l. lasteetendusels esietendus „Lõunatuule eksirännak", Paul Rummo jõulunäidend. Pääsmed kr. 1.— kuni 10 s.

Pühapäeval, 12. dets., kell pool 8 õhtul teenelise näitleja **Paul Pinna tuluõhtuks** M. Pagnoli näidend „Tseesar"

Esmasp., 13. dets., aland hindadega H. Raudsepa komöödia „Vedelvorst".

Keskn., 15. dets., Läti Riigiooperi balletisolistide **Mirdza Grikis'e** ja **Paul Fibig'i** balletiõhtu.

Reedel, 17. detsembril. tantsijanna **Edit Oltorpi** tantsudeõhtu.

Töölisteater

Täna päewal „Tütarlaps tänawal" üldhindadega. Algus kell 1/23 p. l. Pääsmed 25 ja 50 snt.

Täna õhtul „Mehe küljelüu" 23. korda. Algus kell 1/28 õhtul. Pääsmed 20—125 snt.

Esmaspäewal „Tagahoowis" üldhindadega.

Teisipäewal „Aristokraadid" üldhindadega ja lõpliku wiimast korda.

„Demobiliseeritud perekonnaisa" Trükitööliste Ühingu näitetrupilt

Pühapäeval, 12. detsembril, kell 3 p. l. toimub Tallinna Töölismuusika Ühingu ruumes Pärnu mnt. 41, Tallinna Trükitööliste Ühingu näitetrupi ettekandel avaetendusena H. Raudsepa komöödia „Demobiliseeritud perekonnaisa". Näitejuhiks R. Pellein. Trükitööliste näitetrupp koosneb endisist Lutheri NMKÜ näitlejaist, mis tagab ettekande edu.

Sünnipäewalapsi

Julius Elango, karskustegelane ja õpetaja, sündinud 13. detj. 1895. a. Issaku mõisas Tartumaal.

Johannes Kroon, õpetaja, sünd. 13. detj. 1895. a. Wäike-Maarjas.

Peeter Laja, muusikategelane, sündinud 13. detj. 1897. a. Meeksi mõisas Wõrumaal.

Jaan Tirmann, põllumees, sündinud 13. detj. 1866. a. Taewere w. Wiljandimaal.

Mart Tuisk, kaitsewäelane, sündinud 13. detj. 1889. a. Tori w. Pärnumaal.

Kingituspakkide kuhjad Punases Ristis

Tänawu korraldatakse mitu suurjõulupuud

Õpilaspere tõi tuhandeid pakikesi. — Ameeritast saabus 2000 pakki

Laupäeval kell 1 wõis näha Niguliste tänawal, Punase-Risti hoone ees sadasid lapsi, kõigil pakikesed kaenlas. Õpetajaid ja Noorte Punase Risti tegelasi askeldades laste hulgas, seades neid ilusti riwisse, et majja minnes ei tekiks ummistus.

„Mis siin siis on?" küsime. „Kas mõni rikas jõuluwana on juba oma kingituskoormaga Tallinna jõudnud, et nii palju pakikesi ja rõõmsaid nägusid?"

„Ei, need lapsed ei ole praegu weel kingituse-saajad, waid -toojad," wastatakse. Punane Rist korraldas koolides kingituste kogumise aktsiooni, ja täna on selle ürituse esimene päew. Kingitused lähewad kehwemaile lastele jagamiseks Punase Risti jõulupuu all."

Laste-leegion üha suureneb. Mõnel poisil on kaenlas laewake, teistel mõni muu mänguasi. Tütarlapsed hoiawad oma pakikesi hellalt kaenlas.

„Mida see pakike kõik sisaldab," küsitlen üht punetawa näoga poissi.

„Eks see näeb, kes paki saab," wastab poisu.

Majas on palju segimist. Lapsed juhitakse pakkide wastuwõtmise ruumi. See ruum meenutab kaubaladu. Pakkidewirn aiwa kaswab.

„Need pakid siin on Ameerika Noorte Punaselt Ristilt," näitawad Punase Risti tegelased. „Suur osa pakke on weel kastidest wälja wõtmata."

„Kui palju pakke Ameerikast saabus?"

„2000 pakki."

„Teie tänawused jõulupuud kujunewad nii wäga kingitusrohkeks?"

„Jah. Tuleb korraldada mitu jõulupuud, muidu ei mahu lapsed ära. Suurim jõulupuu tuleb nagu tawaliselt „Estonia" kontsertsaalis, teised korraldame siin Punase Risti hoones."

Kultuurfilmi mehed on kohal ja ruum lõhwatub walgust täis. Tuleb ja läheb lumistunud lapsi pakkidega, sest sajab laia lund. Paljud poisid toowad pakid kohale spordikelkudega. Trepi ees seisab auto ja kingituspakke antakse sõidukist lastele käest kätte, kuni pakid jõuawad laoruumi.

Kuulen, et mitmesse kooli tuleb saata auto kingituspakkide järele. Kena on waadata, kuidas lapsed hoolitsewad üksteise jõulurõõmu eest.

Jaapanlased vallutavad täna Nankingi?

Hiinlased panewad pealinnas wisalt wastu. — Põhja-Hiinas pannakse sõjategewus seisma

Peking, 11. 12. (ETA) (Havas) Jaapani sõjawäelised asjatundjad arwawad, et jaapanlased suudawad homme Nankingi täielikult wallutada.

Schanghai, 11. 12. (ETA) (DNB) Nankingist teatatakse, et hiinlaste wastupanu on seal ootamatult tugew. Täna pärast lõunat lõunawärawatest sisse tunginud jaapanlased on hiinlaste poolt tagasi löödud. Seejuures hiinlased on saanud saagiks neli Jaapani tanki. Jaapani lennukid on pommitanud täna Hiina wägesid siselinnas. Samuti on pommitatud jaapanlaste kindlustusi, mis asetsewad Taipingi wärawast idapool.

Schanghai, 11. 12. (ETA) (Havas) Usalduswäärsest allikast kuuldub, et Jaapani walitsus kawatseb katkestada sõjalised operatsioonid Põhja-Hiinas ja piirhendada end Jaapani kontrolli organiseerimisele selles piirkonnas. Arwatawasti moodustatakse Põhja-Hiinas kohalik walitsus, mis koosneb wiest liikmest. Walitsuse juhiks saawat Hiina ministrite nõukogu endine esimees Tschin Yu-feng.

Ent teiselt poolt arwatakse, et Tschin Yu-feng ei wõta wastu walitsuse-juhi kohta.

Hankou, 11. 12. (ETA) (Havas) Hiina agentuur Central News teatab, et Hiina wäed on eile Wutungis nurja ajanud jaapanlaste katse saata maale sõdureid. Hiina patareid on lasknud põhja ühe Jaapani laewa, kuna teine laew on saanud wigastada. Pommitamisel jaapanlased on häwitanud 18 maja, nende seas ka ühe ameeriklaste maja.

PUHASTATUD LAUAVIIN KARAVINIDES
a/s Tartu Aiaõlja Ühk.

Edit Oltorp tantsib „Estonias"

Reedel, 17. skp. kell 8 õhtul esineb „Estonia" teatrisaalis iseseisva tantsude-õhtuga Edit Oltorp. Kaastegev on pianist Bruno Luck, kes esitab ka soolosid. Ettekandele tuleb tantskompositsioone eesti, prantsuse, vene j. t. helitööde järele. Tantsija viimasest esinemisest kolm aastat tagasi on kauneima palana veel meeles „Marche Funèbre" Mendelssohni muusika järele, mis ka arvustuselt leidis üksmeelset kiitust. Seekord Edit Oltorp tantsib Chopini, Rachmaninovi, Riho Pätsi, Raveli, Skrjabini, Rameau-Godovsky, Bachi, Kretschmeri ja Brahmsi muusika järele, pakkudes nende heliloojate vormide avaruses isikupärast väljendust.

Hiinlased loowad uut armeed

Tokio, 11. 12. (ETA) (DNB) Domei teatel marssal Tschiang Kai-tschek kawatseb üle wiia oma peakorteri Natschangi. Esimene kaitseliin ehitatakse Hunani provintsi. Kindral Tschang Tschih-tschunile olewat tehtud ülesandeks Hunani provintsis luua uus 300.000-meheline armee.

Jaapanlased tungisid neutraaltsooni

Schanghai, 11. 12. (ETA) (Reuter) Jaapanlased on wõtnud täna oma kontrolli alla uue punkti Schanghais. Jaapani wäeosad ja politsei on tunginud Nantao neutraalsesse tsooni ettekäändel, et hiinlased olewat seal tulistanud Jaapani patrulli. Nagu teatatakse, jääb Jaapani politsei sellesse tsooni alatiseks.

Edasi teatatakse, et Hankous, Hanhungis ja Wutschangis on kuulutatud sõjaseisukord. Ilma kohtu otsuseta lastakse maha need, kes tabatakse riiüstamiselt, jaapanisõbraliku propaganda teostamiselt ja salakuulamiselt. Samuti lastakse maha need, kes püüawad takistada liiklemist.

Wene suursaadik ei lähe tagasi Berliini

Berliin, 11. 12. (ETA) (DNB) Nõukogude Liidu asjadeajaja käis eile Saksa wälisministeeriumis, teatades, et Nõukogude Liidu suursaadik Jurenew ei tule enam tagasi oma kohale Berliinis.

Õpilane sai wõimlemistunnis peapõrutuse

Eile toodi teiskhaiglasse rawimisele 3. linna algkooli õpilane Laine Soome, 14 a. wana, eluk. Kadaka tee Soome talus, kes koolis wõimlemistunnis oli raskelt kukkunud. Tüdarlaps oli kukkudes saanud raske peapõrutuse.

Elegantseid kleite
VALMISTATAKSE VEEL PUHADEKS LIIVALAIA TÄN. 74, MOEÄRIS. KIIRTELLIMISED 4—5 tunni jooksul. Dipl. tööjõud. Odavad tellimishinnad. Tellimisi võetakse vastu igal ajal (krt. 1) tellija ja oma materjalist.

Mag. Ed. Poom Tartu ülikoo[l] professoriks

Riigihoidja oma otsusega 11. detj. s. a. kinnit[as] mag. rer. oec. Eduard Poom'i Tartu ülikooli käitisõpetuse õppetoolile professori kohustetäitja kolmeks aastaks, arwates 7. detsembrist s. a.

Mag. E. Poom on sündinud Tallinnas 1902. [a.] Tartu ülikooli õigusteaduskonna majandusosakonna [lõ]petas ta 1929. a. Majandusteaduse magistri at[ni]omandas 1933. a. ülikooli teadusliku stipendiaadina [ja] ta end täiendanud Berliini kaubanduse ülikoolis ja tutwunenud kõrgemate majanduslikkude õppeasutiste [la]gewusega Kopenhaagenis, Amsterdamis, Posnanis [ja] Warssawis. Alates 7. detj. 1934. a. töötanud doce[n]dina käitismajandusteaduse alal Tartu ülikoolis. [Ka]wiis aastat töötanud Eesti entsüklopeedia majandusteaduse-osakonna toimetajana. On olnud tegew akad[e]milises majandusteaduse seltsis, olles nimetatud se[l]e esimeheks 1935./36. a., riikliku töötüülide lahendam[is]komisjonis ja riigi statistika kesbüroo nõunikuna m[a]janduseuenduse alal.

Teaduslikke töid ja artikleid on mag. Ed. Po[om] awaldanud üle kümne.

Nimetamisi Pikalaenu Panga

Riigihoidja oma otsusega 11. detj. s. a. nime[tas] Pikalaenu Panga presidendiks senise presidendi P[eeter] Spik'u järgnewaks wiieks aastaks, arwates 30. d[e]sembrist s. a.

Riigihoidja otsusega samast päewast nimetati Pi[ka]laenu Panga presidendi asemikuks ja ühtlasi panga n[õu]kogu liikmeks panga direktor Bernhard Rostfel[di] järgnewaks wiieks aastaks, arwates 30. detsembrist s.

Edasi nimetas Riigihoidja Pikalaenu Panga nõuk[ogu] liikmeks järgnewaks kolmeks aastaks, arwates 1. j[a]nuarist 1938. a.: Eesti Panga esindajana Krist Kaarna, kaubandus-tööstuskoja esindajatena — tö[ös]tusektsioonist Konrad Mauritz'a ja pangand[us]ning kindlustusektsioonist Peeter Kurwits'a.

Odawamat küttematerjali lasterikastele perekondadele

Laupäewal wabariigi walitsuse koosolekul [ar]sutati anda rahwamajanduse elustamise fon[di] sotsiaalministri kasutusse 10.000 kr. toetuste a[nd]miseks kehwade lasterikaste perekondade ja ho[ne]aluste warustamiseks odawama küttematerjali[ga].

Määrati krediit talwisteks töödeks naistööjõududele

Mõned omawalitsused ja asutused on awa[l]nud soowi eelmiste aastate eeskujul korralda[da] eritöid, mille teostamine talwekuudel osutub [ra]jaliseks. Linnades, kus puuduwad suuremad tö[ö]tused, on eriti perekonnatoitjatel naistel raske t[öö]otsima minna wäljaspool linnapiire.

Wabariigi walitsus oma laupäewasel koos[o]kul otsustas ealnimetatud tööde korraldami[seks] määrata rahwamajanduse elustamiseks fondist s[e]kohase summa.

Mööblikunsti näitus kestab veel kaks päeva

Mööblikunsti näitus Kunstihoones kestab ai[nult] esmaspäeva õhtuni, mitte aga 17. skp., nagu e[tte]kombel oli teatatud eilses lehes.

Suur hüppemägi Salpausselk[ä]

Helsingi, 11. 12. ETA. Tulewa aasta wee[bru]ris Lahti lähedal Salpausselkäs toimuwate maa[il]suusatamisesiiwõistluste jaoks ehitatud suur hüppemägi niiid juba lõplikult walminud. Ehitamine on kes[tnud] kolm kuud, küsjuures on tööl olnud päewiti 100 töö[list]. Hüppemägi on suurim põhjariikides ja tema mõõdud järgmised: kõrgus — 47 m. ja pikkus 74,5 m., juures kaldenurk on 35,5 kraadi. Asjatundjate arw[amise]wõidaks sellelt mäelt sooritada kuni 70 m. pikkuseid h[üp]peid. Maailma suusatamis-esiwõistlusist wõtab te[ma]wasti osa 15 riiki, nende hulgas ka Eesti.

Apteekide öövalwe

Pühapäewal wastu esmaspäewa:

Kadrioru apteek, Narwa mnt. nr. 64. Tel. 303[...] 1. linna apteek, Pärnu mnt. 10. Tel. 445-41. 2. [linna] apteek, Telliskiwi tän. nr. 40. Tel. 439-42.

Nõmmel:

Trosfini apteek, Apteegi tän. 4.

E. Phillips Oppenheim

AADLIK VARGAKS

2

2. peatükk

Lühikese aja pärast helises ukse kell ja wastuseks Davidi hüüdele astus sisse keskealine, hästiriietatud härra, parem käsi wälja sirutatud ja wasakus must portfell. Tema taga järgnes weidi aralt teine, nähtawasti wähema tähtsusega isik, kandes kaenla all dokumentide kasti. Wiimase riietus kui ka käitumine näitasid selgesti kuuluwust kontoriametnike hulka.

„Minu armas lord Newberry!" hüüdis adwokaat. „Palun wabandust — mr. David Newberry, nagu soowite — lubage ütelda teile südamlik tere-tulemast tagasi — hm, kas ma ei ütleks — tsiwilisatsiooni juure?"

„Wäga kena teist," pomises David, meelega mitte tähele pannes teise wäljasirutatud kätt.

„Tulen, lootes tõsiselt, et olete walmis tunnistama möödunut möödunuks," jatkas ta külaline. „Uskuge mind, oli aegu, kus mulle tegi tõsiselt haiget täita teie kadunud isa poolt antud eeskirju."

Noormees kallutas pea.

„Kes on see härra, kes teiega tuli?" küsis ta.

„Wõtsin endale wabaduse tuua kaasa oma usaldatawat ametnikku," seletas mr. Atkinson. „On nii palju pisiasju ühenduses teie warandusega, mida peaksite teadma, pisiasju, mida ükski inimene ei suuda peas hoida. Kõik paberid on meil kaasas. See wõtab wõibolla küll palju aega, kuid on wajaline."

„Peab aga jääma teiseks korraks," tähendas David. „Palun teid teda ära saata. Kõik, mis on wajaline, leiab käsitlemist hiljem. Mul on wäga kahju, härra, kuid olete oma siiatulekuga asjatult waewa näinud."

Wanem mees wastas oma kohalt: „Oli rõõmustaw näha teid jälle — ee — mr. David Newberry, kuigi waid hetkeks."

Ametnik, alistudes sõnakuuleliselt oma tööandja wiipele, wäljus ja David palus wiimast wõtta istet. Adwokaadi parem käsi oli ikka weel õieli, aga David tegi nagu ei näekski ta seda.

„Algan meie jutuajamist, minu — mr. Newberry," algas seadusemees, „paludes teid unustada kõik, mis oli teie minewikus ebameeldiwat. Wõite olla kindel, et teie ebaõnn oli kibedaks kurwastuseks meie firmale, nagu see loomulikult oli ka teie isale ja wendadele."

David kehitas kergelt õlgu.

„Weidi hilja, kas pole tõsi?" tähendas ta. „Jätame aga minewiku rahule, niipalju kui see on wõimalik. On siiski asju, millest peate aru saama. Tulin koju Austraaliast pennita, ja kuna ma jumala eest ei saanud aru, miks mu isa ei oleks wõinud midagi minu heaks teha, kirjutasin temale ja küsisin. Tema wastus tuli teie kaudu ja teie teate, kuidas see kõlas."

Adwokaat tundis end ebamugawalt oma toolil.

„Riskisin paljuga," ütles ta tõsiselt, „püüdes muuta teie isa arwamist."

„Palun ärge meenutage seda. Pidite loomulikult täitma ettekirjutusi, — kuid mitte selles ei seisa asi. Olin waewalt kaksteist kuud tagasi Londonis pennita. Mul ei olnud teenistust. Olin olnud teenistuses Austraalia sõjawäes, mis takistas mul pääsmist siin meie oma wäkke. Mõtlesin ka wõõraste-leegionile, kuid mul ei olnud küllalt raha Prantsusmaale sõitmiseks. See ei oleks mulle ka sobinud, isegi kui oleksin nii kaugele jõudnud. Teie teate, mis ma tegin. Uhinesin salga roimareiga. Aga juba esimesel korral, kui läksin nendega wälja, jätsid nad mind hätta. Teate ka selle tagajärgi."

„Ons see seda wäärt," wabandas mr. Atkinson, „et tegelda nende — ee — ebameeldiwate wahejuhtumitega? Kõik see on ju teil seljataga. Olete pärinud suure warauduse, mille aastane sissetulek ulatub kuni kolmekümne tuhande naelani, ja, kui lubate mind ütelda, teile ei ole jäänud midagi muud üle kui unustada see wiimane ebameeldiw mälestus ja alata uuesti, wärskelt."

„Wõib olla," ütles David. „Nagu ma teid aga juba hoiatasin, ei ole ma weel päris walmis oma kohustusi üle wõtma. Mr. Atkinson, olen kibestunud inimene."

Kõik kaastunne, mida adwokaat suutis manada oma enamwähem tundmusteta näole, oli seal, kui ta waatas selle kõhna, terawate näojoontega, päikesest põletatud ja tuulest piitsutatud nahaga ja külmade, sinakashallide silmadega noormehe poole, kes istus ta wastas.

„Ma ei imesta selle üle, mr. Newberry."

„Wiisteist aastat," jatkas David, „kohtlesid nad — minu isa, minu mõlemad wennad, ühesõnaga terwe meie sugukond — mind ilma mingisuguse põhjuseta kui wäljaheidetut. Minu isa ja wennad leidsid õnnetut surma, niisiis lõppes see sellega. Ma ei kanna neile wiha, kuid ei wõi neile ka täiesti andestada."

Adwokaat oli tõsine, peagu pühalik.

„Tõesti, mr. Newberry," ütles ta, „igasugune wiha kandmine teie poolt — kui andestate mulle mu julguse — oleks teile ebasobiw. Terwe maa tundis kaasa selle juheda õnnetuse puhul, mis maksis teie wendadele nende elu tagasisõidul Pariisist. Täpsemaid üksikasju ei saa me iial teada, sest seal ei olnud teisi reisijaid ja kuna ka niihästi piloot kui mehaanik said surma. Aga tehti kindlaks, et nad olid kukkunud üle kahe tuhande jala kõrguselt kaljudele täiesti tuulewaikse ilmaga, loomulikult kurwimate tagajärgedega. Ei ole ime, et sellised uudised olid teie isale liig rusuwad. Nagu teate, minestas ta, ei tulnud enam iial meelemärkusele ja suri, ilma et oleks jõudnud ütelda sõnagi. Mr. Newberry, peate unustama kõik ülekohtu, mida olete saanud tunda nende poolt. Surm, pealegi selline, peaks olema küllaldaseks lepituseks."

„Teil on täiesti õigus, mr. Atkinson," nõustus David. „Wõin teile kinnitada, et ma ei mõtle neist halba, ei isast ega ka mõlemast wennast. Seda wõib pidada lõpetatuks, aga läheme tagasi mu enese ebakindla olukorra juure. Pärast kõiki neid kannatusi, mis olin kannatanud, püüdke kujutella, mis juhtus, kui ühinesin nende kurjategijatega. Jällegi olin mina see kannatajapool. Seaduserikumine, mr. Atkinson, kui elukutse ei ole just minu jaoks. Olin otsustanud jätta selle juba enne meie esimest ettewõtet. Kuid waadake, mis juhtus. Olime kolmekesi selle töö peal. See oli küllaltki hästi plaanitsetud ja oli küllalt aega ka põgenemiseks meile kõigile. Minu kaks kaaslast muutusid aga araks, lukustasid ukse enda järel, põgenesid ja jätsid mind saatuse hooleks."

„Häbematus!" hüüdis adwokaat.

„Selline häbematus," nõustus David, „et enne kui hakkan oma warauduse eest hoolitsema ja astun uude ellu, häwitan selle salga, waatamata sellele, mis see mulle maksma läheb."

„Aga mu armas — mr. Newberry," protestis adwokaat, „mis ime pärast niisuguse toreda tulewikuga nagu teil riskite nende kurjategijatega teha tegemist isiklikult? Palun teid selle üle weel tõsiselt järele mõtelda. Ons see seda wäärt?"

„See ei ole seda minu seisukohast mitte aimult wäärt," usaldas David, „waid on isegi muutunud wajaliseks!"

„Ma ei suuda jälgida teie mõttekäiku," wabandas end mr. Atkinson.

„Kui mina ei otsi neid üles, otsiwad nad mind. Näib nii, et nad ei luba mind wälja astuda, pealegi on nad saatnud mulle juba käsu tagasi tulla. Niipea kui nad awastawad, et olen rikas ja et ma ei tule tagasi, tekib pahandusi."

Mr. Atkinson oli tõsiselt hirmunud.

„Aga mu armas mr. Newberry," hüüdis ta, „lubage mind saata teid kohe Scotland Yardi! Teile määratakse kohe küllaldane kaitse. Selle peale wõin anda oma sõna."

„Teie arwate nii," ütles David kerge naeratusega. „Kardan, et te ei tunne mu sõpru. On just üks asi, millele see mürgine isik, kes oli mu wiimane ülemus, on uhke: et ükski mees, kes oli reetja, ei elanud üle kaheküimne nelja tunni. Ma ei karda ähwardusi, kuid andsin wande nagu teisedki, ja mul ei tule mõttesgi seda murda. Wandusin, et seni kuni elan, ma ei reeda ei politseile ega ka kellelegi teisele s[e]mitmesuguseid peidupurkaid, nende nimesid [ja] nende juhi peakorterit. Usun, selle järele, [mis] olen kuulnud, et wiimase kuue aasta joo[ksu]seitse inimest katsusid murda oma sõna ja ü[...] ei elanud selle järele kahtküimmet nelja t[unni]digi."

Mr. Atkinson kuiwatas otsaesist. Ta oli [ni]ris tõsiselt mures.

„Kuidas wõib teid siduda ausõna kurja[ste]jate salgaga, kes pealegi jätsid teid hätta [ja] nagu ise ütlete, kelle poolt peate kartma [ka]hädaohtu?" nõudis adwokaat.

David hõõrus mõtlikult lõuga.

„Mind ei kohelnud halwasti mitte t[eie] salk," ütles ta, „waid ainult selle kaks li[ikmet]. Ja nendega olen otsustanud tegelda i[...]kult. Mis puutub teistesse, siis on nad te[...] kõik, mis nende arwates kuulus lepingu[...] Nad saatsid sel hommikul mulle wangla[...] wastu taksiauto ja wiskipudeli tee tasaud[...]seks. Nad olid korraldanud minu auks [...]sõõgi ja see osa, mis langes meie ühis[...] minule, oli korralikult kõrwale pandud ja o[...] mind. Nad talitasid oma seisukohast õigla[selt].

Mr. Atkinson oli wäga lähedal wih[a]misele. Ta rääkis kindlalt ja weenwalt:

„Mida kiiremini heidate peast need r[...]lad mõtted, seda parem, mr. Newberry," [...]ta. „Teie ei wõi kohelda wargaid nagu a[...] inimesi. Scotland Yardi peakomissar on [...]hea sõber. Panen ette külastada teda kohe [...] weel parem, lubage, et helistan talle ja [...] teda lunchile."

„Sellest ei tule midagi wälja," kõlas k[...] wastus. „Teil on sellest, mis minu elu siia[...]ni on olnud, mingisugune hämar kujutelu," [...] Atkinson. Aga lubage mind lisada üht: m[...] ole iialgi elanud seiklusteta, olgugi et s[...] mulle läinud kalliks maksma. Ka ei ole [...] iialgi murdnud antud sõna, ei mehele, n[...] lapsele ega wargale, kuigi seegi on mulle [...] kord kalliks läinud maksma. Toimetan [...] wäikese asja politsei abita, seepärast tah[...] näha teid kohe."

Lõhnaõli

WORTH

PARIS

Elegantse ja hoolitsetud

daami lõhnaõli

Dans la nuit — elegantsele suursugusele õhtutualetile.

Vers le jour — ametiskäijale daamile ja härrale.

Sans adieu — spordilõhnaõli.

Je reviens — blondiinidele.

Vers toi — brünettidele.

Projets — moodne tantsulõhnaõli.

ERI-PAKENDITES

KÕIK 6 LÕHNA

Kr. 5.50, Kr. 11.25, Kr. 19.25.

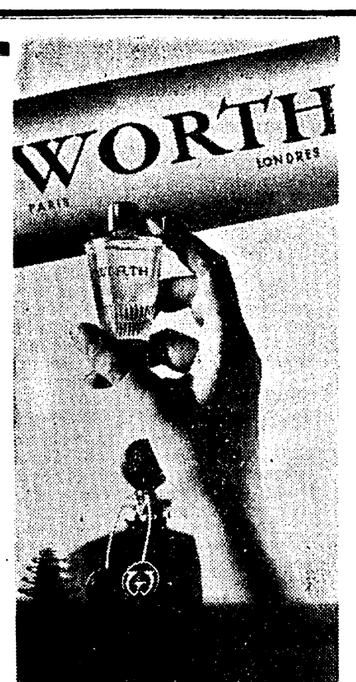

Ringi ümber moe

4-ja maa moereporterid kirjutavad suusaspordidressist

1. Suusakostüüm värvidekoostuses, nagu teda armastatakse nüüd Pariisis: püksid on sinisest impregneeritud gabardiinist ja puusapikk (viimne karjel) jakk kirsipunasest impregneeritud siidlinasest — rohelisest impregneeritud villasest voodriga. Jakk on nii tehtud, et teda võib kanda mõlemat pidi. Kapuuts, kindad ja sokid on hallid ja kootud varrastel. 2. Siin näitavad kapuuts, jakk ja püksid üht ja sama materjali ning värvi — tumerohelist. Kindad, kaelasall ja sokid on telliskivipunased. 3. Jääliustikusinine suusatamisülikond everdry-cordist saafianpunaste nahkpasplite ja -õlakulappidega. Kübar on tumesinine ja kindad hülgenahast. 4. Uued saapasäärtesse ulatuvad püksid Viini eeskujul (Pariis näitab neid alt veel kitsamaina ja saledamaina) everdry-cordist; balloonsiidist jakk omab nahast õlalapid ja tõmbeluku. 5. Suusatamisjakk uues smokingtegumoes kollasest, pruuni ruudustikuga impregneeritud homespunist; püksid pruunist cordist. Purjeriidest kamassid ja tumepruun tiroolikübar. Kaks esimest on PARIISI, kolm viimast VIINI modellid.

Kas teate, et

Univeri tooted on vastupidavast materjalist, päikesekindlalt värvitud ja käsitsi kootud. Moodsates mustrites, kõrgekvaliteedilist mööbliriiet, ukse- ja aknaeesriiet, supel- ja hommikmantliriiet saate soodsamalt kudumistööstusest H. UNIVER, S. Tartu mnt. 12, Tallinnas. Suur valik mustreid alati saadaval. Avatud 9—6.

IGAS VÄRVIS VÄLISMAA

loomulikke siidsukki,

ALLKANTAVAID SUKKI ●

SUUR VALIK ●

M. KOPPERMANN

Väike Karja 2 (kellasepa kõrval).

PARIIS:

Mood ei jäta ütlemata oma sõna talvespordimoeski. Sel hooajal aga me ei kõnele enam kottpükstest või overallidest kui uudistest. Tänavune „üllatus" on piiksid, mis käivad saapa sisse. Ülalt küllalt laiad, kitsenevad nad allapoole ikka enam, kuni kaovad üsna ümberasetsevaina saapasäärre sisse. Sokk ei oma seega üldse enam tähtsust, või siis niipalju, kui ta just mõnikord keerab end mansetina saapasäärt ehtima.

Uus tegumood on kahtlemata saledam kui klassikalise norrapüksi oma. (Rahustuseks olgu aga öeldud, et tedagi kantakse tänavu küll ja küll.) Kuid ta tingib ka hästi pikki ja saledaid kujusid ja kitsaid puusi. Olete aga veidigi tüsedam või koguni väikese kasvuga, jääge juba truuks norrale. Ta pole mitte üksi kerge ja ilus kanda, vaid on pealeselle veel soe ja praktiline.

Materjal suusatamisülikonnaks olgu tugev ja veekindel. Ei ole vist midagi paremat Rodier' glisselo'st. Sel villasel on peale selle, et ta on täiesti veekindel, veel see eelis, et ta on pehme ning kerge.

Mis puutub värvidesse, siis mitu head hooaega oleme veetnud usus, et „sportlik" on kanda vaid tumesinist ja musta. Väga hästi võime aga kanda ka pruuni, telliskivipunast, jah isegi horitsondisinist. Madeleine de Rauch, üks parimaid värvispetsialiste, koguni kõrvutab viimast tumepunasega.

Iga suusatamisülikonda, olgu ta siis norra või omagu ta lühemad või pikemad kott- või saapasääre peituvad kitsad püksid, peaks saatma samasugusest või ka erinevast veekindlast riidest vestpluus. Ta on määratud kandmiseks flanellist pluusil, mis sel aastal asendab svetrit. Jah, tänavu näeb vähem kootut. See piirdub nüüd ainult kinnaste, salli ja mütsiga. Villane, nelia taskuga ja reveääridega pluus või kitsenahast, kootud käistega vest on palju moodsamad praegu kui svetter. Siin, neis esemeis, võite anda värvidele vaba voli. Kollastena, sarlakipunastena, ererohelistena harmoneeruvad nad sageli väikese mütsiga või pearätiga, mis võib olla ka kootud.

Kõneldes peakatteist, ei saa jätta mainimata ka

Mantlid, palitud, ülikonnad

valikus valikus

„DERNIER CRI" Harju 29

kapuutsi, mis rätist ehk veel rohkemal määral nüüd saadab paljusid uusi suusatamiskostüüme. Teda näeb niihästi lahus jakist kui ka selle külge õmmelduna. Mis muidugi ei keela teda esinemast ka erinevas värvis Punasena sobib ta paljude kostüümide juure ja tas võib koguni väljuda ka mantlis niihästi õhtul kui päeval. (Kapuuts üldse on saanud tänavu väga oluliseks riietusmoes. Ta saadab praegu väga paljusid uusi mantleid, on enamasti samast riidest mis mantel, külge-nööbitav või lõigatud nii, et ta peast tõmmatuna langeb mantlile väikese keebina. Huvitavaimad nende seast omavad pealael teraviku nagu õige kapuuts kunagi ja on äärestatud karusnahaga.)

Schiaparelli on läinud teemal „kapuuts" veel sammu kaugemale ja lansseerib omamoodi kootud peakotte, mis omavad avaused vaid nina, suu ja siimade jaoks!

Ja lõpuks: kui te kindaid kujute, ärge unustage „õmblusi" tähistamast tumesinisel valge või kollase, valgel punase või rohelise lõngaga heegelnõela abil. Need värvilised jooned on kinnaste „viimne karje".

BOTIKUD

viitsaapad

Raudnahk Tallinn

Estonia p. 15.

VIIN:

Uusi skimodelle iseloomustavad elavad värvikoostused ja uuepärased kombinatsioonid. Näeb villast seoses balloonsiidiga, skikangaid parknaha või hülgega. Vilunud suusatajaile presenteerib mood rea muude paranduste kõrval saapasäärre sisse käivaid pükse. Küljepealsed tõmbelukud annavad pükstele parema istuvuse.

Valiku häda algab alles jakiga. Möödas on need head ajad, kus jakk püksi juure oli samast materjalist. Tänapäev on loendamatuid jakitüüpe, mitte üksi mitmekesiseimais lõikeis — lumberjakke, rullkraega ja tõmbelukuga või õmmeldud nagu meestepintsak, — vaid ka mitmekesiseimais materjalikombinatsioones. Ilusaimad on balloonsiidist ja parknahast koostatud modellid, aga ka cord-kangast toodetud jakid on kenad — seni kuni pole nähtud veel ilusamaid ruudulisest inglise homespunist. Või toda roostevärvi skikangast mustast parknahast pasplite ja äärtega või teist punasest cord-sametist.

Peakate peab ilmtingimata olema lõbus, seepärast lansseerib mood ümmargust poisuküübarat, mis asetatakse „näost ära". Peaosa võib ehtida kirju poordiga või värviliste sakkidel reaga, mis siis ehtigu ka jakki. Mõned küübarad jälle on põimitud ümbert naharibadega ja omavad laia nahast lõuapaela, mis tormi ja tuisuga on heaks kinnitusvahendiks.

Saabaste suhtes valitseb vaid üks nõue: absoluutne veeläbilaskmatus. Suusatajanna jalg peab näima õige suur ja kohmakas. Nende ilu võib ta demonstreerida suusahüütis, kus ta saapad asendab ilusate värviliste tikitud viltkingadega (läinud aastal propageeriti seks otstarbeks erilisi jämedast lõngast kootud kirjuid sokke. P. t.).

Male

Toimetaja A. Burmeister.

Ülesanne nr. 787.

Koostanud F. Paboucek.

Mustad.

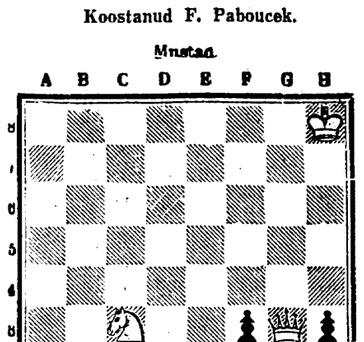

Valged

Valged: Kh8, Lg3, Rc3.
Mustad: Kh1, Oc2, Ef3 ja h3.
Valged algavad ja matistavad kolme käiguga.

Ülesande nr. 786 lahendus.

Kontrollseis: valged — Ka7, Lb6, Vd1 ja h4, Oe4 ja g1, Rg4, Ea4, b2, d6 ja f5; mustad — Kc4, Lf4, Vb1, Oc1 ja f1, Rc5 ja d2, Ea6.
Kahe-käiguline.
1. Oe4—c2 jne.

Partii nr. 512.

Mängitud Stokholmis.

Valged: Kavlie. Mustad: R. Fine.
1. d2—d4, Rg8—f6, 2. c2—c4, g7—g6, 3. f2—f3, d7—d5, 4. c4:d5, Rf6:d5, 5. e2—e4, Rd5—b6, 6. Oc1—e3, Of8—g7, 7. Rb1—c3, 0—0, 8. Va1—c1.
Et raskendada musta c5 käiku.
8—, f7—f5!, 9. Ld1—d2, Rb8—c6, 10. d4—d5, Rc6—e5.
Ähvardusega vahetada Oe3 pärast Rc4.
11. Oe3:b6, a7:b6, 12. f3—f4, Og7—h6!
Valge ootas võib-olla 12—, Rf7, millele 13. e5 on heaks rohuks.
13. g2—g3, f5:e4, 14. Rc3:e4, Oc8—g4!
15. Df1—e2, Og4:e2, 16. Ke1:e2.
Muude viguritega lüüa ei või.
16—, Ld8—d7, 17. Vc1—c3, Ld7—b5+, 18. Ke2—f2, Va8:a2, 19. Rg1—e2, Va2:b2, 20. Vc3—c2, Re5—g4+, 21. Kf2—f3, Lb5—b3+, 22. Vc2—c3, Rg4—e5+!, 23. Kf3—f2, Lb3—b4.

Valged alistusid. Avanguliselt huvitav partii.

Zürichis

võitsid turniiri Grob ja Kolnovski 5½, Meyer 5, Schürmann 4.

Lodžis

oli edu Gerstenfeldil 6, Appel ja Szpiro — 5½, Grinfeld — 4½ jne.

VRS'is

juhib üleolevalt turniiri G. Friedemann — 8, Sakovsky — 3½—2½, Rootare — 2—2.

Seltsiklassi turniir Tartus.

Igal aastal jõulupühil korraldatakse üleriiklikke võistlusi seltsiklassile. Sel aastal võttis korralduse endale Tartu. Suuremad seltsid võivad saata esindajaid 2, kuna väiksemaist 1. TEMS'ile seekord tehti soodustus, kuna tema esimeses klassis esineb rida tugevaid esimese-klassi mängijaid. Mängitakse akadeemilise „Maleklubi" ruumes. Päevas mängitakse kaks vooru. Turniiri algus on 28. detsembril. Kolmandal jõulupühal on Maleliidu asemikekogu kongress.

Korsetid „Beatrice"

on kõiglle daamidele tarwilised moodsa loone saawutamiseks. Wiimased Pariisi uudised Saadawal ainult **Tallinnas, Pikk tän. 16.**

Hinnad kõiglle kättesaadawad. Arstlikud bandaashid waimis ja tellimise peale.

Kindad ja sukad-sokid näitavad kirjusid pealetikitud stiliseeritud loomi ja lilli. Aga näeb ka viltaplikatsioone. Üks kolmas garnituur on kombineeritud hülgenahaga. Meestemoest on suusatajanna võtnud üle ruudulised sukad ja ruudulise pulloveri.

ST. MORITZ:

Talispordiuudiseist näivad siin eriti meeldivat nahast toodetud esemed. Laiade seemisnahksete pükstega eesotsas. Nende juure määratud impregneeritud materjalidest jakid omavad siis sellisest nahast taskud ja õlakud pealetepituna. Eriti elegantse kombinatsiooni annab sinine seemisnahk seoses valge karjuseloodeniga. Siin näib sinine üldse olevat talvespordidressi armsaimaid värve ja paljud kostüümid näitavad vana tuntud kolmikvärvikõla: sini-valge-punast. Sini-valge-punaseid kitsaid triipe näitavad ka paljud uued pulloverid ja nad peavad teed valmistama kevadisele paljuvärvilisele kitsatriibulisele moele.

PRAHA:

Tšehhis on välja kujunenud üsna omaette tšehhoslovakkia suusaspordimood, mis hangib oma sugemeid karpaadi-vene rahvariideist. Ja kuna äri, mis teda propageerib, on Prahas mitte vähema tähtsusega kui Pariisis Hermès, siis pole kahtlust, et neist sugemeist ulatub üle rahvusvahelisse moodigi. Pealegi kus ollakse juba tüdinud tirooli omist.

Praha moemaja teodab oma suusajakid karpaadivenemaa käsitsikootud määrdunud-valgest kalevist, „suknoost", ja äärestab nad musta kaleviga ning nööbib suurte hõbedaste talupojanööpidega. Vooder sinna alla on sinine, peene valge trükiga (primitiivsete lille- või loomakujutustega) puuvillariie. Sama määrdunud-valget värvi näitavad ka ta varrastel kootud svetrid, mida kaunistab ees hästi kirev, karpaadi-vene-motiiviline muster. Sinna juure samasugused kirevad kindad ja must talupoistelt „ära-vaadatud" viltmütsike ning me saame õige maalilise suusaülikonna.

DAAMID!

SUURES VALIKUS

SAMETKÜBARAID,

LEINALOORE.

Nahatööde, nagu muhvide, mütside jne. vastuvõtt.

Moeäri „ALA", Pärnu mnt. 6

(Urla maja passaaž).

Kas teate, et . . .

SCHIAPARELLI toodab oma kleidid eriti peenesilmilisest (200 fine), n.-n. sukasiididzõrsist, mantlid — samblataolise pinnaga villaseist või heledaist sameteist, mida ta siis dekoreerib karu- või surnult sündinud lamba nahaga. „Õhtuküübarad" on tal läikivaist reihereist, mis on kinnitatud pähe lõua alt läbi käiva kitsa paelaga. Ta päevaküübara uus vorm on nüüd — pärast kinga — „kotlett", „kondiga kotlett", ja seda konti ehib pealegi veel pabermansett nagu lihakõõletigi oma! Osal väikestel küübaratel või kapuutsidel riie on drapeeritud ühtlasi ümber pea ja kaela!

TEHNIKA JA TEAD

Elektrisignaalid

Milleks iga sõiduk peab olema varustatud häälesignaaliga, seda teab iga autojuht, seepärast pole sel küsimusel vajadust pikemalt peatuda. Liiklemismäärused nõuavad, et iga sõiduk olgu varustatud signaaliga, ja viimane peab olema alati korras. Ta peab käsitamisel silmapilkselt andma häält, mis sumbutab kõik teised helid lähimas ümbruskonnas. Vähe sellest — signaal peab võimaldama otsustada, kui kaugel ja missuguses suunas hääleallikas asub. Mõistagi peab signaalihääl olema harmooniline, et kaasliiklejaid mitte ärritada.

Suurem osa tänapäeva sõidukeist on varustatud elektrisignaalidega. Viimased on kahetüübilised: ühed on motoorsed, teised vibratsioonilised. Esimeste liiki kuuluvad signaalid on varustatud väikese (v. joon. nr. 1/A) elektrimootoriga, mille ankru An külge püsivalt on kinnitatud hammasratas H. Membraani M külge on kinnitatud vars V, mis on mehaanilises ühenduses hammasrattaga. Viimane tiireldes sunnib võnkuma vart ja seega ka membraani, mis ongi hääle allikaks. Selliste signaalide puuduseks on nende võrdlemisi keeruline konstruktsioon, ka pole nende hääl küllalt meeldiv, mispärast neid on võrdlemisi vähe tarvitusel. Rohkem on levinud aga vibratsioonilised signaalid, nagu on näidatud skemaatiliselt joonisel nr. 1 B ja C. Voolu katkestamise või lülitamise tagajärjel katkestaja K abil elektromagneedi E südamik sunnib võnkuma membraani M, mis annab häält. Membraani võib

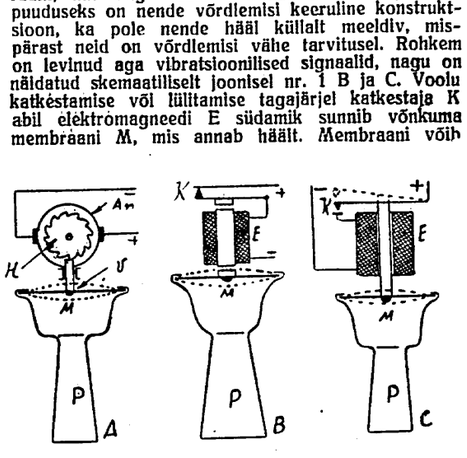

Joon. 1 A

võnkuma panna kas paigalseisev (joon. nr. 1 B) või liikuv (joon. nr. 1 C) magneedisüdamik. Hääl kõvendatakse ja suunatakse pasuna P abil.

Üksikasjalisemalt on näidatud „Bochi" signaali ehitus joonisel nr. 2., kus a on tisk, b — magneedi mähis, c — elektromagneet, d — katkestaja, k — kondensaator ja m — membraan. Kui vool läbistab elektromagneedi c mähise b, tõmbab magneedi südamik enese külge membraani m, katkestaja d kontakti ja tiski a, mis omavahel on seotud. Selle tagajärjel katkestaja d katkestab voolu ja südamik vabastab membraani, mis oma vetruvuse tagajärjel langeb alla ja lülitab voolu uuesti. Membraani võnkumine kestab seni, kuni lõpetatakse signaali nööbi peale vajutamine, tähendab: signaal lülitatakse välja patarei ahellkust.

Nagu sellest lühikesest ülevaatest on näha, on elektrisignaalid äärmiselt lihtsa ehitusega. Nad on vastupidavad ja nende rikkeid juhtub õige harva. Mootoorse signaali hääl muutub korratuks või kaob koguni, kui hammasratta hambad on rikutud, varre ots kulunud või reguleerimise vint mingisuguseil põhjusil oma õiget seisundit muutnud.

Vibratsioonilised signaalid lakkavad töötamast, kui vedru on murdunud, kontaktid põlenud või regulaator end muutnud. Vooluallika pinge langemine

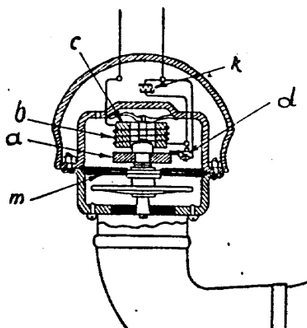

Joon. 2

muudab ka signaalide häält. Kõik mainitud rikked on niivõrd iseloomustavad, et nende avastamine ja kõrvaldamine ei sünnita suuremaid raskusi.

Kokkuvõetult: elektrisignaalid on väga lihtsad riistad ja nende korrashoid ei nõua erilist oskust ega raskusi, küll aga vajavad nad hoolsat järelevalvet. Kui signaal ei tööta, muutub sõiduk kaasliiklejaile ohtlikuks ja närveerib tublisti ka juhti ennast. Kuigi liiklemismäärused soovitavad signaali tarvitada võimalikult vähem, ei tähenda see veel kaugeltki, et nad võivad korrast ära olla.

Toimetusele saadetud kirjandus

Bernhard Kangro: Vanad majad. Luuletusi 1936.-37. Ott Kängilaski kaas. Hind kr. 2,25. Eesti Kirjanike Liidu kirjastus, Tartus.

Eesti nooremate luuletajate hulgas oleme seni harjunud B. Kangrot nägema asjatundliku ning intiimse looduslüürikuna. Käesolevas luuletuskogus saavutab autor oma kallakuga värvilisse ning panteistlikku looduskäsitlusse ja süngetoonilise ainevaliku, aga seejuures optimistliku hoiakuga elu- ja surma-probleemide lahendamisel, huvitava motiivide ja meeleolude atmosfääri. Tema esikkogu („Sonetid" 1935) kirjeldav loodusevaatlus annab siin maad hingestatumale luulele. Selguse ja lihtsuse poole püüdev vormitaotlus on annud ka tõhusaid värvilisi saavutusi ja pakub huvitavaid võimalusi sümbolistliku luule tähendusvarjundeile.

August Mälk: Avatud värav. Lugu minevikust. O.-ü. „Noor-Eesti Kirjastus" Tartus, 1937. a. Hind kr. 1.90.

A. Antson: Kirg. Romaan. O.-ü. „Noor-Eesti Kirjastus" Tartus, 1937. a. Hind kr. 3,50.

Juhan Laanjärv: „Maa sool". Uus näidend maalavadele.

Laanjärve uues näidendis käsitletakse inimese hillgamistahet, iha puhuda end suureks ja näida tähtsana, ükskõik kas enda või teiste silmis. Eriti maksev on see nende kohta, kes enda või teiste arvates elus on omandanud teatud seisukoha. Tegelikult säärased inimesed välise õilsuse võõbast hoolimata jäävad enamasti omakasupüüdlikeks, madalaiks saagiahnitsejaiks, kellele pole miski püha peale tema enda isiklike huvide.

Selle ülevõõbatud maskiderea tagant tõelise inimese näitamine — see ongi näidendi „Maa soola" aineks.

Karl-August Hindrey: Sigtuna häving. Novelle. E. Rüga kaas. Hind kr. 4.— Eesti Kirjanike Liidu Kirjastus, Tartus.

„Sigtuna häving" sisaldab tiitelnovelli kõrval rea teisi ja nende kõrval proosat, mis ei käi novelli mõiste alla. Valik on tehtud autori poolt teadlikult, et saavutada võimalikku mitmekesisust nii ainestikus kui ka käsitlemislaadis. „Raffi kavatiin", „Kahevõitlus", „Kõrvad", „Üks pühapäev" ja „Sigtuna häving" on novellistika tooted, „Noored baltlased" novellilaadiliselt käsiteldud mälestustelõige, kuna „Isa" on puhtalt mälestus kunstivormis. „Linnutee

Praktiilsi n

Abivindlavänt. Sõiduki keeratakse mutrid maha mutrid niivõrd tugevasti matu on neid vändaga laht tumeil harilikult taotakse Mõnikord ju selline talitu teinekord aga mitte. Pealeg nis kardetav, sest siin võib väga kergesti ära rikkuda ja vändatoru kandid ümma

Joonis

duvad kõveraks, mille ta ramine on rohkem kui küs tulemusena vänta enam ei takse tarvitusele meisel ja ohtlikem „ödessa" või, batud võib-olla veel ehk rikutakse poldid ja mutrid kõlba enam edaspidiseks ta tikeeramise hõlbustamiseks vändale abivänt a, nagu o See abivänt tuleb painutad margusest rauast nagu vir nõu tarvitamisel vindlavänd rinda ja mutrid keeratakse juures on võimalik saavuta tugevasti roostunud mutri neid ja polte vigastamata. ei sünnita suuremat tüli, vindlavändale.

Radiaatori parandamin diaatorite parandustööde j on kaunis laiaulatuslik küs ühe praktilise võtte, mille resti ja hästi kinni joota (joon. nr. 4) asetada lapiti sele. Pärast seda kuumend

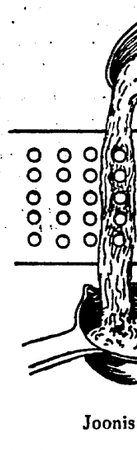

Joonis

miskolviga kuni nõutava t keedetud soolhappega pl seks. See tehtud, valada sega, mis sisaldab 50% s Et tina põrandale laiali e teine sulatamiskulp. Kui k valatud, siis keeratakse ra ratakse operatsiooni sama sandatakse konarused joot jootmisviis on küire ja k karta, et torude otsad tin tuvad.

lind" aga, mis on viimsek ne muinasjutt.

Kuigi aine ja olustik, duvad ja on sageli üks on kõigis neis töis taotele üksikule määrab oma st muinasjutus, Hindreyle o gustamisvõime.

Erni Hiir: Raudvärsid. Hind kr. 2,50. Eesti Kirjan

Eelmisis teoseis Erni väärtusi kandvaid uudsei damisi, mida ta on aas loomingus raudse järjeki veendumusega. Asjailmun kogus on osaliselt tagap probleemistik, kuid seda duslikku selgust ning s ümbritsevast tõelusest re vast tööst ja ehitavast i kinnistanud need kontras ähvardavad tõkestada ini gut. Kuna E. Hiire puh olnud mele avalikkuses „Raudvärsid" võiksid sil paljudele vaieldavaile kü

August Mälk: Taeva „Noor-Eesti Kirjastus" Ta

August Mälgu uus ro dane sama autori „Õitsv pöolt märgiti 1936. a. pa palge all" ei taha olla kuidagi tagapool. Seegi t omase ainelähedusega, s rava nägelikkusega. Teo ja stiilit selge, lihtne ja rahva igapäevase elu ta elumured, millest laia ka hülgeküttide elu ja küttir ja elamused Riia lahel ja nendega areneb ühtaegu lase — laevadelt, maalt nud noormehe — sisehe „vere tahtmise" vahel. T jöö ja tegevustiku uudu sõnastus — need kokku — romaani „Taeva palge

A. Palm: Villem R vuslik võitleja. Piltidega. Suurmeeste Eelulood nr. Tartu, 1937.

Üldiselt ollakse selle Reiman kuulub väärikal Käesolevas eluloos on a andmestikku ja uusi va arvamuse teevad veel V. Reiman korda on saa teadlik ja alles nüüd h oma tõelisse valgusse. paari aasta jooksul kog mani kohta ja seepärast rohke. Lugeja näeb selle kujunemist, tema igapä on imeteldav, ja lõpuks võitlejana Vene surve kujunenud teiseks C. R. tulisuselt, kangelaslikkus tõeline rahva juht.

Tallinna raadiojaama nädala-saatekawa

Pühapäew, 12. detsember.

8.30 äratusmäng. 8.35 wõimlemist. 9.05 hommikkontsert heliplaatidelt. 9.55 Tallinn: Jumalateenistus Jaani kirikust — piiskop dr. H. B. Rahamägi. 10.00 Tartu: Jumalateenistus Peetri kirikust. õp. J. Taul. 12.00 klassikute wäikesi klaveripalu. Lilli Paulsen. 12.30 põllutöökoja hobusekasvatuse-nõunik agr. K. Ereküram: Hobuste pidamisest. 13.00 põllumajanduslikke teateid. 13.05—14.00 lõunakontsert. Tallinna linnateenijate puhtpilliorkester. Juh. A. Helisto.

16.50 heliplaate ja reklaami. 17.00 lähtekohti wabaharidustööks. Koolide peainspektor J. Kiivet: Muljeid põhjamaade kodutööstusliidu konwerentsilt. 17.20 kella-5-tee muusika heliplaatidelt. 18.00 Erich Sarw: John Bull oma koduš. 18.30 pärastlõuna-kontsert. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 19.10 meeleolulaule. Sopran Paula Wirgas. 19.30 orkestrikontsert. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 20.00 õige aeg. Ilmateated. 20.05 Ungari pianist Julian von Karolyi mängib. 20.40 polka kutsub. Wana tantsumuusika heliplaatidelt. 21.10 „Kohtus". Anis Kobrulehe raadioketšup. 21.40 lugemistund. Arnold Waino loeb katkendi Friedebert Tuglase „Illimari talwest". 22.10 tantsides uude nädalasse. Moodne tantsumuusika „Gloriast" Kurt Strobeli orkester. 22.55 päewaundideid.

Raadiosaatejaama „Nõmme K. L. S." saatekawa pühapäewal, 12. detsembril 1937.

Kell 14.30 heliplaate. 15.00 insener Ewald Mägi raadiowestlus. 15.20 ettekandeid triolt — Ewald Paikre (wiiul), Anton Rose (čello), pr. Els Aarne (klaver). 15.40 lugemistund — prl. Erika Wiirsalu. 16.00 heliplaate ja teateid

Esmaspäew, 13. detsember.

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundideid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust — kand. G. Klaus. 8.30 Tallinn: Turuteade.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 lõhwikumuusika „Kultafest". 18.30 Inglise keele tund algajatele — mag. J. Silwet. (Tartust.) 19.00 mandoliinemuusika. Kirillowi mandoliinistid. 19.35 nimede eestistamise wiisminutit. 19.40 päewaundideid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteated. Hinnanoteeringud. 20.05 sümfooniakontsert „Estonia" kontserisaalist. Kaastegewad: Sulima Strawinski (klaver) ning Riigi Ringhäälingu ja „Estonia" ühendatud sümfooniaorkester. Juh. Igor Strawinski. Waheajal umbes kell 20.45 muusikaline westlus — A. Iksip. 22.05 kirjanduslikke uudiseid. J. Sütiste „Ringkäik" ja H. Adamsoni „Linnukaul". Retsenseerib A. Aspel, näiteid — K. Aber. (Tartust.) 22.30 Benjamino Gigli laulab. (Heliplaadid.) 22.55 päewaundideid

Teisipäew, 14. detsember.

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundideid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. H. Karm. 8.30 turuteade.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 lastetund. Karl Ader loeb J. Kallaku lastejutu „Jüri ja Muri". (Tartust.) 18.30 pranisuse keele tund — mag. K. Kann. 19.00 laule ja ansambleid operettidest. (Heliplaadid.) 19.40 päewaundideid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteated. 20.05 wiis minutit terwisele — dr. med. M. Kask. (Tartust.) 20.10 orkestrikontsert. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 20.50 Henri Marteau esitab wiiulisoolosid (Heliplaadid.) 21.05 orkestrikontsert. RM orkester. Juh. F. Nikolai 21.40 RK dir. dr. O. Liiw: Eesti ohwitserid Põhja sõjas. (Riigi Keskarhiivi loeng. Tartust.) 22.10 aktuaalne weerandtund. 22.25 Rimski-Korsakow: Kwintett. Mängitwad Hilja Saarne (klaver), A. Warandi (flöödt), J. Kureniit (klarnett), T. Eidast (fagott), A. Kõhelik (metsasarw). 22.55 päewaundideid. 23.00 esperantokeelne nädalakroonika.

Kolmapäew, 15. detsember.

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundideid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. T. Tallmeister. 8.30 Tallinn: Turuteade.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 Anton Kasemets: Eesti muusika arengutee. (VI.) 18.30 Beethoveni klaverisonaatide sari. 18.55 majanduslik ringwaade — toimetaja L. Grandberg. 19.10 inglise orkestrid mängiwad. (Heliplaadid.) 19.40 päewaundideid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteated. Hinnanoteeringud. 20.05 wene soololaule. Helmi Einer (sopran.) 20.25 toimetaja agr. J. Saarsoo: Põllumajanduslik nõuanne. 20.55 põllumajanduslikke teateid. 21.10 lõõtspillimuusika. (Heliplaadid.) 21.35 lastewanemate weerandtund. Hella Treffner: Lapse mäng ja mänguasjad. 21.50 Wene helimeistreid. RM orkester. Juh. prof. R. Kull. 22.55 päewaundideid.

Neljapäew, 16. detsember.

7.00 äratusmäng 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundideid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. B. Ederma. 8.30 turuteade. 13.00—13.40 kooliraadio. „Halloo, Tallinn ja Tartu". Küllaskäik Riigi Ringhäälinguse saatekawa üldtoimetamisel Karl Kesa juhtimisel.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 soowikontsert heliplaatidelt. 18.30 Inglise keele tund edasijõudnutele — R. Seth. 19.00 sisepoliitiline ringwaade. 19.15 Jan Kiepura laulab. (Heliplaadid.) 19.40 päewaundideid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteated. 20.05 Beethoveni helindeid. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 20.35 pool inimi perenaistele. E. Naisliidu kodumajandusekretär Alma Ivnakaiw: Koduised traditsioonid, eriti jõulutraditsioonid. 21.05 Debussy helindeid. RM orkester. Juh. F. Nikolai. 21.35 kirjanduslikke uudiseid. (Tartust.) 21.50 instrumentaalkontsert. (XI.) Seletusi A. Iksip. 22.30 esperantokeelne loeng. Kõrgema hariduse korraldusest Eestis. 22.55 päewaundideid.

Reede, 17. detsember.

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundideid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. L. Randkepp. 8.30 Tallinn: Turuteade.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 lastetund. „Trips, Traps ja Trulli seiklused". Marta Sillaoise kuuldemäng. 18.30 eesti keele tund — R. Kreis. 19.00 lõhwikumuusika „Kultafest". 19.40 päewaundideid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteated. Hinnanoteeringud. 20.05 Mihkel Lüdigi soololaule. Maria Pank (sopran.) 20.25 eradotsent dr. med. P. Hansen: Suguhaigused. (Eesti Tervishoiu Muuseumi loeng. Tartust.) 20.5[illegible] Soome Euroopa-kontserdi saateks. 21.00 Soome Euroopa-kontsert. (Helsingist.) Oiwo Toini (bariton) [illegible] Helsingi linnaorkester Toivo Haapase juhatusel. 22.0[illegible] kirjanduslikke uudiseid. (Tartust.) 22.15 Eric Coates [illegible] helitöid. (Heliplaadid.) 22.55 päewaundideid.

Laupäew, 18. detsember.

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundideid. 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.1[illegible] hommikpalwus Jaani kirikust — õp. A. Soomre. 8.3[illegible] turuteade.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 Karl Junger mann: Laotse õpetusest. 18.30 ajawiitekontsert. RM orkester. Juh. W. Tago. 19.35 saatekawa ülewaade. 19.40 päewaundideid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteated. 20.05 wälispoliitiline ringwaade — toimetaja H. Rahamägi. 20.25 wana tantsumuusika. Mängiwad „Lõbusad welled". 21.10 lugemistund. Juhan Tõnopõld loeb katkendi Gerhard Hauptmanni romaanist „Atlantis". 21.40 lõbus laupäewaõhtu. Kirew kaiwa sõnas ja muusikas. Kaastegew Mari Mõõdre j. t. 21.15 moodne tantsumuusika. Mängib „Estonia" walge saali tantsuorkester. (J. Pori.) 22.55 päewaundideid.

„Nõmme K. L. S." laup., 18. dets. 1937.

Kell 15.30 heliplaate. 16.00 noortetund — esineb Nõmme progümnaasiumi ja gümnaasiumi õpilasi. 16.30 heliplaate ja teateid.

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus

Kallist isa, head wanaisa ja wanawanaisa

Juhan Multer'it

* 22. nov. 1851. a., † 11. dets. 1937. a.

leinawad kurbuses **omaksed.**

Kirstupanek 12. XII kell ½7 õht leinamajas Jahu tän 12. Matmine Rahumäel. 13. XII kell ½2 õuna

Suikus igawesele unele meie kallis wend

Feliks Martinson

sünd. 23. sept. 1887. a., surn. 10. dets. 1937. a.

Matmine teisipäewal, 14. dets., kell 1.30 Jaani kirikus.

Wennad perekondadega ja omaksed.

Sügawat kaastunnet

perekonnale

hr. S. Judeikin'i

surma puhul awaldab

Fa S. Braschinsky & Pojad.

Mis on lugeda hästi-

toimetatud suurkalendris?

Pühad, puhkepäevad jne. Ilmade ennustusi 1938. a. Laada- ja turupäevad. Õigusteadust igapäevases elus: Kõrts ja külastajad. Meister ja töötellija. Leidja ja kaotaja. Laimujutu levitaja. Perekondlikud kohustused. Hädaline ja abistaja. Ametnik ja kodanik. Karjatamisest võõral maal. Kalapüügist. Omavolilisest metsaraiumisest. Maapõue varadest. Maaelanike metsamaterjaliga varustamisest. Teedest ja teeõigustest. Veeühisused ja veejuhtmed. Mis eksitused maksma lähevad. Peremehe ja palgalise vahekorrast. Testamendi tegemisest, Üürnik ja majaomanik. Pärimisest. Kingimaksust, armuandmisest. Tund elukooli. Kuidas saan ma õnnelikuks? Kui suur on maailm? Igavesti liikuv masin. Miljardär John Rockefeller ja kuidas Balti parun tema jutul käis. Metsamaterjali, kantjala ja tihumeetri tabelid. Raudteede jaamad, kaugused, hinnad. Jõuvankrite tundemärgid. Koduloomade tiinuse ja haude kalender. Pealinna juht: Ametiasutused, koolid. Arstid, haigemajad jne. Toiduretseptid: Salatid ja toortoidud. Taimetoidud. Supid. Lihatoidud. Kalatoidud. Kasted. Magustoidud. Saiad, koogid. Mitmesugust. Rahvustoidud. Kuidas olla ilus ja noor: Kosmeetika — kortsud, näoilme, juuksed, meeldimine. Saledus ilma näljutamata ja tervist ohustamata. Vananemisest ja noorenemisest. Naise keha kaal. Laps vanemate vahel. Mida lapsed arvavad isast, emast? Kas olete ideaalne abielumees või naine? Kas lahutada või püüda parandada? Inimese võitlus metsalistega. Näägutamise ja nalja osa: Eile naerdi, täna tõde. Kas mees või naine. Ennustamise aparaat. Kohvikukultuurist. Inimese arenemisest ja arendamisest. Esinemisest raadios. Kuidas sobitada tutvust ja abielluda. Rahvaste nalju. Kummalisi maid, kummalisi rahvaid. Tulusaid nõuandeid. See on Taluperenaise tähtraamat, II aasta 1938. Ligi 200 lehekülge. Hind 25 senti. Ploompuu kirjastus Tallinnas.

Pidud

ESTONIA TEATER

Pühapäewal, 12. detsembril, kell ½3 p. l.
lastetenduseks esietendus
„Lõunatuule eksirännak"
Paul Rummo jõulunäidend 3 waatuses (5 pildis).
Pääsmed Kr. 1.— — 10 s.
Kell ½8 õhtul
teenetise näitleja
Paul Pinna tuluõhtuks
esietendus
„Tseesar"
„Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 8 waatuses (13 pildis).
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.
Esmaspäewal, 13. detsembril, kell ½8 õhtul
32. korda
alandatud hindadega
„Vedelvorst"
Hugo Raudsepa komöödia 4 waatuses.
Pääsmed Kr. 1 kuni 10 s.
Teisipäewal, 14. detsembril, kell pool 8 õhtul
3. korda
harilike hindadega
„Tosca"
G. Puccini ooper 3 waat.
Pääsmed Kr. 2.50—30 s.
Kesknädalal, 15. detsembril, kell ½8 õhtul
Läti Riigiooperi balletisolistide
Mirdza Grikis'e ja Paul Fibig'i balletiõhtu.
Klaveril: Tatjana Babina.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.
Neljapäeval, 16. detsembril, kell pool 8 õhtul
esietenduseks
„Sügismanööver"
I. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.
Reedel, 17. detsembril, kell 8 õhtul
Edit Oltorp'i
tantsudeõhtu.
Klaveril: Bruno Luck.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.
Teatri kassad awatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6—½9.

„Päevalehe" tellimisi
võtab vastu iga
postiasutus

EESTI DRAAMATEATRI RINGREIS
„Mees trumpidega"
Hugo Raudsepa komöödia 8 waatuses.
Näitejuht — Ed. Türk.
Dekoraator — W. Blunt.
Wäike-Maarjas, pühap., 12. detj.
Vadrinas, esmasp., 13. detj.
Algus igal pool kell 8 õhtul.
NOORSOOTEATER.
Samades kohtades, samadel päewadel algusega kell 4 p. l.
nukuetendus.
Kawas:
1) „Reis ümber toa" — A. Awenariuse lugu lastele. Nukuteatrile kohandanud A. Kiwikas.
2) „Uiluhaldjad" — A. Kiwika dramatiseering hiina aineil.
3) „Mänguasjade mäss" — G. Helbemäe lugu lastele. Näitejuht — Wold. Alew. Lawapildid — U. Martin.

TOULISTEATER
Pühapäewal, 12. detsembril, kell ½3 p. l.
78. korda
üldhindadega
„Tütarlaps tänaval"
R. Tõröti ja T. Emõdi lugu wahelauludega 5 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti.
Pühapäewal, 12. detsembril kell ½8 õhtul
23. korda
harilike hindadega
„Mehe küljeluu"
M. Jotuni naljamäng lauludega 8 waat. 15 pildis.
Pääsmed 20—125 senti.
Esmaspäewal, 13. detj., kell ½8 õhtul
101. korda
üldhindadega
„Tagahoovis"
Andres Särewi dramatiseering Oskar Lutsu jutustuse järgi 8 waatuses 5 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti.
Teisipäewal, 14. detsembril, kell ½8 õhtul
22. ja lõplikult wiimast korda üldhindadega
„Aristokraadid"
N. Pogodini näidend 3 waat.
Pääsmed 25 ja 50 senti.
Neljapäeval, 16. detsembril, kell ½8 õhtul
9. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
V. Werneri komöödia 3 waatuses.
Pääsmed 20—125 senti.
Kassa awatud iga päew kella 12—4 päewal ja 6—8 õht.

Eesti Draamateater Tallinnas
„Ugala" teatri võõrusetendused.
NOORSOOTEATER.
Pühapäewal, 12. detsembril, kell ½3 p. l.
6. korda
„Aladini imelamp"
2. jagu
Muinasjutt muusika, taluude ja tantsudega, 8 pildis samanimelise muinasjutu järele kogust „1001 öö".
Oludekohastanud Heino Anto
Lawastus — Elmar Nerep
Lawapildid — P. Raudwee
Riietus — Karin Luts
Muusika — W. Jakobson
Tantsud — G. Neggo ja S. Bärenklau. Kaastegew — Gerd Neggo tantsustuudio
Pühapäewal, 12. detsembril, kell ½8 õhtul
102. korda
„Kevade"
A. Särewi-O. Lutsu dramatiseering 3 w. (6 pildis)
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — P. Raudwee
Kassa awatud kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Arstid

Dr. R. Sääsk
Juukse-, naha-, sugu- ja põiehaigused.
Wastuw. kl. 12—1 ja 5—7
Kaarli puiesteel 9, krt. 10.

Tunnid

Inglise, prantsuse, itaalia, hispaania, saksa, wene, eesti keelt õpetatakse
Berlitzi meetodil
Broschüürid ja isiklik proowitund maksuta. Ettewalmistus eksamitele. Tõlked. Sakala 89—5 (Eesti Panga taga).

Töötsimised

Palun
mingit tööd (tunnen aurukatla kütmist (või lukusepa juure. Kirjad slt. „12/1932"

Energ. sümp. preili soovib ajutist
teenistust
eeljõuluse abilisena pudu-, koloniaal-, pagari- või lihaärisse. Kirjad ühes telefoninumbriga slt. „13/1933".

„Estonia" kontsertsaal.
Esmaspäewal, 13. detsembril 1937. a.
II SÜMFOONIAKONTSERT
„Estonia" ja Riigi Ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkestrit juhatab külalisena kuulus wene helilooja ja dirigent
IGOR STRAWINSKI.
Kaastegew ta poeg, klawerikunstnik
S. SÜLIMA STRAWINSKI.
Kawas: 1) Tschaikowsky, III sümfoonia.
2) Strawinski — Capriccio.
3) Strawinski — Tuliind
Alg. kl. 8 õht. Pääsmed Kr 4.— kuni 1 kr. eelmüügi „Estonia" teatri kassas. „Estonia" kontsertbüroo.

HÄID PÜHI
soovida kantud ülikonnas või palitus — on nagu pilnlik.
Meie suurest valikust leiab iga daam ja härra endale sobivat. Rahalisest küljest pikaajaline järelmaks kergendab ostu!
VALMISRIIETEÄRI
MOELA
TALLINN, HARJU TÄN. 34

Tööpakkumised

Tallu vajatakse tublit
tüdrukut
Kaubelda esmaspäeval. 13. dets. kella 10—12 Kesk-Ameerika t. 4—2, Tallinnas.

Korteripakkumised
TALLINNAS
Suur
mööbl. tuba
erasissekäiguga, kütte, valgust, ja teenim. välja üürida 1—2 intellig. kindl. amet. isikule. Kentmani tän. 28—1.

Korter
ära anda, tuba köögiga. Majaka tän. 14, näha pühapäeval pärast kella 3.

Ära anda päikesepoolne
mööblita tuba
köögiga. Tagahoovis. Tina tän. 5—13, tel. 317-33.

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL
Välja üürida
2 tuba ja köök mööbliga või ilma, elektri ja veega, Rahumäe jaamast 5 minuti tee, Näituse tän. 7, näha igal ajal.

Nõmmel
puhas, soe möbl. tuba üürilele anda. (Erasissekäik, soe veeklosett.) Vabaduse pst. 40—3.

Nõmmel
Pääsküla jaama lähedal korter ära anda — 2 suurt tuba esik, köök, elektri ja veevärgiga. Pärnu mnt. 251.

Tõukekelke
soovitab
ED. Möllerson
raudvoodi- ja traatvõrgutööstus
Tallinn, Kopli 10, tel. 439-70.

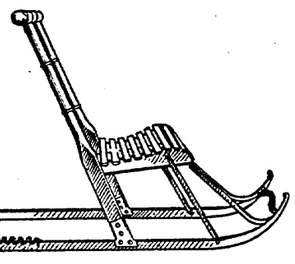

Wälja anda
korter
— 5 tuba, kõök, eestuba ja kinnine weranda. Järele küsida majahoidja juures Nõmmel, S. Pärnu mnt. 103, kella 2—4.

Toiduainete-kauplus
ühes elukorteriga ära anda Nõmmel. Teat. saab Raekojaplatsilt ajalehekioskist.

Mõbleeritud
korter
üürile anda: 2 tuba ja kõök. Rahumäe, Haava tän. 19—3, autobusepeat. 1½ min. käik.

Korteriotsimised

Uksik ametiskäija neiu soovib korralikku erasissekäiguga
mõbleeritud tuba
Pakkum. slt. „39/1919" või telef. 467-03 kuni kella 7 õhtul.

Müüakse

Ostke villased
voodivaibad
(tekid) ärist Voorimehe t. 9. „Päevalehe" majas.

Müüa täiesti uus
smoking
suurele kasvule. Näha võib iga päev kella 14—19 Sakala tän. 36—10. Hind 70 krooni.

Kirjutus-masin
(kohver) väga vähe tarvitatud odavasti müüa. Kirjad slt. „13/2413".

Kodukaunistamiseks
vaipu
suures valikus saadaval äris Voorimehe tän 9. „Päevalehe" majas

Tütarlaste kleidid; poiste ülikonnad
tuntud headuses ostate ärist Voorimehe tän. 9, „Päevalehe" majas.

Triiksärgid
suures valikus uudismustrites Voorimehe tän. 9, äris, („Päevalehe" maja).

Tammepuust moodne
puhvetikapp
müüa Tatari tän. 8 Ottis

Müüa
2 meesterahva kasukat, riideid, uued säärikud, vildid ja saapad. Süda tän. 17—2.

Müüa
karakulmantel
Näha Liivalaia tän. 34-a—3.

Maarahva
raadiod
Hind ja kvaliteet võistluseta. Kirjad slt. „17/2417".

Jõuluks müüa
käsitöid.
Näha esmasp. ja neljap. kella 5—6 Wismari 13—3

Juhuslik partii I sorti
tamme- ja saare-parketti
müüa (350 mtr.). Pärnu m. 63—12, tel. 461-07.

Müüa chit. majas
korter
— 2 tuba, kõök, üldvann, keskküte, parkett, ja 3 tuba, vann. Soov. kirj. slt. 26/2426".

Kartuleid
müüa söögiks ja loomatoiduks. Lai tän. 23, hoovis.

Meester.
kasukas
müüa esimese klassi kaup. Jällemüüjaid pal. mitte tülitada. Küsida Lätte tän. 7—9 tel. 441-97.

Puhvetkapp
müüa (tamm pähkliga). Näha igal ajal Roosi tän. 8—4, tisleri juures.

Raadio
müüa 3-lambiline. Näha saab laupäeval ja pühapäeval kl. 6—9 õhtul S. Karja tän. 22 krt. 8 (kohtuhoone).

Müüa puhastverd
hundikoer
Liivamäe tän. 29—9.

Müüa
ilusad briljantkõrvarõngad, hind 180 kr. Soov. kirj. slt. „36/2436".

Ostetakse

Soovin osta
kirjutusmasina
Teat. Laagri tän. 4—2, telef. 465-83.

Soovin osta tarvitatud
mootorratta
mitte alla 350 sm. Teatada slt. „A. 9406".

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6, telef. 431-59.

Ostan pruugitud
tõldauto,
4-istmel. Teatada Gonsiori tän. 27—1. W. Trull.

Ostan odawasti igafuguseid pruugitud irduktor
telefoni-aparaate.
Kirj. slt. „38/1918".

Puhtaid kaltse
ostab
Tall. Eesti Kirj.-Ühisuse ladu Pikk tän. 2

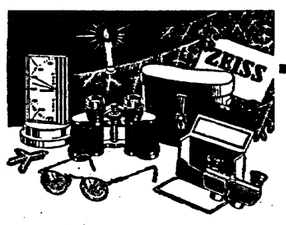

Tõelist rõõmu tunneb see, kelle
jõulu-kingitused
on ostetud
Aug. Amos'e
juurest, Pärnu mnt. 10.

Mitmesugust

Tühistan kihluse
Heljo Elbrechtiga
Voldemar Kuusk.

Suuski ja sidemeid
korrastatakse
Pühavaimu 15
Tõrvamine.
Parandused.

Ametis, kinnisvara omav, väikese kasvuga, soliidne ja vaba mees
soovib leida
noort ja meeldivat
naisolevust
keda huvitab inglise keel (võib mitte mõista) ja kes tahaks olla ka heaks kaaslaseks. Kirj. slt. „30/2430".

Varanduslikult kindlustatud harra soovib
tutvuda
heast perek. intell. kuni 28 a. v. kontoritöö vastu huvi tundva ja hästi saksa keelt valitseva preiliga. Soovitav väiksem või keskmine kasv. Kirjad slt. „14/2414".

Soovin laenata 6 kuuks
100 kr.
heade protsentidega. Kindlustuseks hea 6-lambil. välismaa raadioaparaat ühes kasutamise õigusega. Teat. slt. „9/1929".

Kaubaveo-tõldaut
välja üürida, sealsamas müü peaaegu uus 12-vold. akum laator, hind 40 kr. Küsi Liivalaia tän. 38, kauplusest

Välja üürida
3 hoovi jõulukuuskede müü gikohaks Kopli tän. nr. puuhoovis, telefon 444-91.

Kes
korralikkudest vabadest hä radest 23—35 a. sooviks k he samasuguse tütarlapseg lõbusaid pühi maal veet Vastus saata õige aadressi slt. „7/2407".

Väljast sõitnud üksik na ne vajab
SÕPRA
karskete soliidsete mees hulgast, van. üle 45 a. K jad slt. „11/1931".

Jõuluvana-riietus
Vene tän. 1—20, tel. 470-9

Kas leidub mees kes
abielluks
korraliku maaneiuga? Kirj slt. „25/2425".

Kadunud

Ausat leidjat palun
täitesulepea
kus näpitsa alla graveerit „P. Sepp", tagasi tuua le tasu vastu aadressil Õpe jate tän. 3—4.

Laste Rõõmu
kirjutavad kogenud kirjamehed, auhinnatud noorkirjanikud, lootustäratavad algajad, lapsed ise ja mõningad salapärased vaimud — miks ta ei peaks siis olema huvitav?!

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk